

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Bakalářská práce

2018

Jan Udržal

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

**Sanders a Clintonová. Prezidentské primárky
Demokratické strany 2016.**

Bakalářská práce

Autor práce: Jan Udržal

Studijní program: Mezinárodní teritoriální studia

Vedoucí práce: doc. PhDr. Mgr. Francis Raška, Ph. D.

Rok obhajoby: 2018

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 27.7. 2018

Jan Udržal

Bibliografický záznam

UDRŽAL, Jan. *Sanders a Clitonová. Prezidentské primárky Demokratické strany 2016*. Praha, 2018. 44 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Mgr. Francis Raška, Ph. D.

Rozsah práce: 64 732 znaků

Abstrakt

Hypotéza o *divisiveness* nadnáší, že „těžce vybojované“ primární volby straně snižují šanci na výhru ve volbě všeobecné. Co ovšem konstituuje tyto *divisive* primární volby je nejasné. Tato Bakalářské práce je příspěvkem k proudu literatury zabývající se tímto problémem. Přímou reaguje na studie navrhuující, že základním atributem *divisive* primárních voleb je negativní tón kampaně. Práce využívá funkční teorie diskurzu politických kampaní a metodu obsahové analýzy k analýze debat z primárních voleb. Výsledky naznačují, že Demokratická strana prošla v roce 2016 v historickém kontextu nadměru *divisive* primárkami. Nicméně, pokud tyto výsledky srovnáme s výsledky identické analýzy republikánských debat, ukazuje se, že republikánské debaty byly mnohem více *divisive*. Tedy strana, která by podle hypotézy měla být více poškozena při všeobecné volbě, byla strana Republikánská. Toto zjištění je v kontrastu k tradiční operacionalizaci *divisiveness*, jenž by obě kampaně označila za rovnoměrně *divisive*. Dále jsou v práci analyzována témata sváru mezi oběma kandidáty Demokratické strany – Bernie Sandersem a Hillary Clintonovou.

Abstract

The divisive primary hypothesis suggests a „hard fought“ primary in one party harms it's prospects in the general election. However it remains unclear what exactly constitutes such a divisive primary. This thesis is a contribution to the strand of literature examining this issue. Specifically it follows the idea that divisiveness is primarily driven by the negativity of the campaign. Therefore this paper utilizes the results of content analysis of primary election debates on the framework of functional political campaign discourse as a measure of divisiveness. The results suggest, that the Democratic primary 2016 indeed ranks among the more divisive primaries studied to date. However, when those results are compared with republican debates, it is shown that it's primary elections were significantly more divisive. The party which could have been harmed more by the „hard fought“ primary, was hence the Republican party. This finding is in contrast to the traditional operationalization of divisiveness, which would have deemed both campaigns to be equally divisive. Additionally, topics of contention among the Democratic party candidates Bernie Sanders and Hillary Clinton were analysed.

Klíčová slova

Bernie Sanders, Hillary Clintonová, primární volby, negativní kampaň, divisiveness, funkční teorie diskurzu politických kampaní

Keywords

Bernie Sanders, Hillary Clinton, primary election, negative campaigning, divisiveness, functional theory of political campaign discourse

Title/název práce

Sanders and Clinton. Presidential primary elections 2016.

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu mé práce doc. PhDr. Mgr. Francisi Raškovi, Ph. D za připomínky a rady.

I would like to also thank professor William L. Benoit for responding to my inquiries about functional theory of political campaign discourse and also for providing the Code book of the aforementioned theory.

Obsah

Úvod.....	2
Rozbor literatury.....	3
Terminologie	3
1 Nominační proces v USA.....	5
1.1 Primární volby.....	5
1.1.1 Geneze primárních voleb.....	5
1.1.2 Specifika primárních voleb.....	7
1.2 Hypotéza Divisiveness	8
1.2.1 Definice prezidentských divisive primárních voleb	11
1.2.2 Competitiveness primárek	12
1.2.3 Shrnutí hypotézy o divisiveness	13
1.3 Byly primární volby Demokratické strany 2016 divisive?	13
2 Metodologie.....	16
2.1 Funkční teorie diskurzu politických kampaní.....	16
2.2 Obsahová analýza.....	18
2.2.1 Kódovací schéma.....	20
2.2.2 Definice a příklady kódovacích kategorií	22
3 Analýza debat primární kampaně	25
3.1 Sběr dat.....	25
3.1.2 Problémy a limity analýzy debat	26
3.2 Výsledky analýzy	28
3.2.1 Kampaně 2016 z historické perspektivy.....	28
3.2.2 Relativní divisiveness	29
3.2.3 Témata sváru v demokratických debatách 2016.....	30
Závěr.....	32
Summary	34
Použitá literatura.....	36
Seznam příloh.....	40
Přílohy	41

Úvod

Prezidentské primární volby v USA roku 2016 byly bezpochyby neobvyklé. Kandidatura Donalda Trumpa zvířila vody v Republikánské straně a vítězství tohoto outsidera v nominačním procesu překvapivě vypálilo rybník již zkušeným republikánským kandidátům Jebu Bushovi, Tedu Cruzovi a Marco Rubiovi. Trumpova rétorika na sebe strhávala pozornost a vysloužila mu nálepku „populisty“.

Nicméně ani v Demokratické straně se neodehrály zrovna monotónní volby. Politická matadorka a pragmatistka Hillary Clintonová se utkala se senátorem Bernie Sandersem, jenž byl označován ze „levicového Trumpa“. Čili levicového populistu. Přirozeně se objevily spekulace, jaký vliv bude mít průběh primárních voleb na výsledek všeobecné volby, a to zejména s ohledem na hypotézu *divisiveness*.

Podle této hypotézy se nominantovi, jenž prošel „těžce vybojovanými“ primárními volbami, snižují šance na úspěch v samotné prezidentské volbě. Jako taková je často používána politickými komentátory, kořeny však má v politologickém bádání V.O. Keye a předmětem zájmu politologů je dodnes. Je ovšem na pováženou, jak různorodě jsou tyto „těžce vybojované“ definovány. Často se říká, že ať se definují jakkoli, jsou tyto *divisive* volby škodlivější pro Demokratickou stranu. (viz Kapitola 2). Proto, ač se práce zabývá i Republikánskou stranou, je kladen důraz právě na primární volby Demokratické strany.

Hlavní výzkumné otázky této práce jsou následující: „Byly primární volby Demokratické strany 2016 *divisive*?“ „Jakých témat se týkaly hlavní spory mezi kandidáty?“ Za účelem jejich zodpovězení je proveden důkladný přezkum literatury o *divisiveness*, v jehož závěru jsou představena kritéria *divisive* voleb. Zdali tyto kritéria naplňují i primární volby 2016 je pak odpovězeno pomocí obsahové analýzy televizních debat z primární kampaně.

Práce reaguje na nejnovější vývoj ve zkoumání hypotézy *divisiveness*, konkrétně rozlišení mezi koncepty *competitiveness* a *divisiveness* a tuto literaturu propojuje s funkční teorií diskurzu politických kampaní W.L. Benoita. Propojení by mohlo inspirovat aplikování této teorie při tvorbě nové nezávislé proměnné v modelech empiricky testujících hypotézu *divisiveness* a zpřesnit tak jejich výsledky. Kromě toho, provedená obsahová analýza televizních debat představuje cíl sám o sobě hodný vědeckého zkoumání a její výsledky poskytují užitečný vhled do průběhu Demokratické primární kampaně 2016.

Práce je členěna na tři kapitoly. První kapitola nejprve nastiňuje nominační proces v USA, poté je proveden přezkum literatury o *divisiveness*, a na závěr jsou vyčtena kritéria pro zodpovězení otázky. Druhá kapitola se týká metodologie a pojedná nejprve o funkční teorii diskurzu politických kampaní a posléze postihne použité metody obsahové analýzy. Ve třetí závěrečné kapitole je pak provedena samotná analýza televizních debat z primárních kampaní 2016 a prezentovány jsou její výsledky.

Rozbor literatury

K získání přehledu o fungování prezidentských primárních voleb v USA pro úvodní kapitolu bylo rovnou měrou použito publikací Nelson W. Polsby a Aaron Wodawsky: *Presidential Elections*, Barbara Norrander: *The Imperfect Primary*, Stephen J. Wayne: *The Road To The White House 2012*, a Ellain Ciulla Kamarck: *Primary Politics*. Z české odborné literatury byla konzultována kniha Miloš Krejčí: *Jak se „dělá“ prezident*, a to zejména k získání přehledu o české terminologii.

K ústřednímu bodu zájmu této práce, tedy hypotéze *divisiveness* poskytl nejvíce vhledu článek od Paul-Henri Guriana et.al: *National Party Division And Divisive State Primaries In U.S. Presidential elections*. Avšak je nutné zmínit i vliv Amber Wichowsky: *Narrow Victories and Hard Games* a to zejména pro myšlenku rozlišení konceptů *divisiveness* a *competitiveness*.

Z metodologického hlediska byla nejpřínosnější publikace Petr Drulák et al.: *Jak zkoumat politiku*, která nabízí ucelený pohled na metodologii v politických vědách a mezinárodních vztazích a autoru této práce pomohla zúžit výběr potenciálních metod. Pro objasnění teoretických východisek obsahové analýzy se osvědčila jako nejnápomocnější publikace Martin Hájek: *Čtenář a Stroj*. Jako neocenitelná pomůcka pro konkrétní postupy a náležitosti obsahové analýzy se ukázala kapitola od Margit Schreier: „Qualitative Content Analysis“ ve sborníku *Sage Handbook Of Qualitative Data Analysis*. Nelze opomenout díla Williama L. Benoita o použité funkční teorie politického diskurzu, například *The Primary Decision, Political Election Debates*. Důležitou roli hrají také primární prameny. Konkrétně se jedná o transkripty televizních debat stažené z webu *The american presidency project* provozovaného univerzitou v Santa Barbaře.

Terminologie

Pro několik anglických pojmů nebyl nalezen vhodný český překlad. V první řadě se

jedná o ústřední anglický termín *divisiveness* a odvozené přídavné jméno *divisive*. Websterův Random House slovník nabízí dvě definice slova *divisive*: 1. „formující či vyjadřující rozdělení a distribuci 2. „tvořící neshody a spory.“ Nejbližší český překlad zní „polarizace“ respektive „polarizující“. Avšak překlad je to nepřesný, neboť v angličtině také existuje ekvivalent slova „polarizující“ a totiž *polarizing*. Slovo „polarizující“ dále implikuje, že celek je dělen na dvě části – póly, zatímco *divisive* může rovněž znamenat rozdělení do více než dvou shluků. Z tohoto důvodu bude používán anglický termín psaný kurzívou.

Slova *competitiveness* a *competitive* lze překládat odvozenými slovy od slova soutěž (soutěživost, soutěživý) případně konkurence (konkurence/konkurenceschopný). V kontextu politiky je vhodnější užívat právě druhé varianty. Ovšem problém se naskytá při překladu podstatného slova *competitiveness*. Ideálním překladem by bylo slovo „konkurenčnost“, avšak takové slovo v českém jazyce neexistuje. Překlad pomocí podstatného slova „konkurence“ je opět nevhodný, neboť anglickým ekvivalentem je *competition*. Slovo „konkurence“ postrádá míru abstrakce vlastní slovu *competitiveness*. Navíc termíny *divisiveness* a *competitiveness* jsou v práci často dávány do kontrastu, a překládat pouze jeden z termínů by bylo stylisticky nevhodné. Z těchto důvodů jsou oba termíny ponechány v anglickém jazyce.

V práci dále rozlišuji mezi slovy „kandidát“ a „nominant“. Ač slovo „nominant“ dle internetové jazykové příručky neexistuje, rozhodl jsem se používat jako přímý překlad anglického slova *nominee*. Myslím, že je jeho použití v obecném jazyce dostatečně rozšířeno a jedná se tedy o slovo čtenáři srozumitelné. Použití obou těchto slov mi umožní fakticky rozlišit mezi fázemi procesu prezidentské volby v USA. „Kandidátem“ je každý uchazeč o nominaci ve stranických primárních volbách, zatímco „nominant“ nominaci pro všeobecné volby již získal. Konečně striktně rozlišuji mezi slovy „primární volby“ a „primárky“. „Primární volby“ v mé práci označují celý proces nominace kandidátů, zatímco „primárky“ mohou označovat dílčí volby tohoto procesu v jednotlivých federálních státech, v druhém případě pak i konkrétní formu těchto voleb – v kontrastu ke Kaukusu.

1 Nominační proces v USA

1.2 Primární volby

Prezidentské primární volby jsou podobně jako volby všeobecné volbami nepřímými. Volič nevolí přímo kandidáty, nýbrž pouze delegáty na stranický sjezd, během něhož tyto delegáti zvolí nominanta. Jelikož valná většina volených delegátů má de facto vázaný mandát, představují primární volby proces alokace či přiřknutí hlasů kandidátovi ještě před samotným sjezdem).¹ Hlavním problémem, se kterým se analýza prezidentských primárek musí vypořádat, je heterogenost jejich organizace. Rozdíly existují nejen mezi pravidly primárek v jednotlivých státech nýbrž i mezi oběma stranami. Následující kapitola nemá za cíl proces postihnout v celé jeho šíři, nýbrž pouze předesílit, jaké dynamiky a specifika je třeba mít na paměti při výběru jednotek analýzy v empirické části práce.

1.1.1 Geneze primárních voleb

Primární volby byly poprvé zavedeny do politického systému USA v roce 1912. Do té doby byl výběr delegátů zcela v gesci stranického aparátu příslušných států. Po zavedení primárních voleb, v tzv. smíšeném systému nominací (do roku 1968), byl však princip stranické rezie i nadále dominantní. Primárky totiž byly zavedeny pouze v omezeném počtu států a většina stranických organizací nadále vybírala delegáty bez konzultace s širší voličskou základnou. I přesto však nebyly primární volby zcela bez významu. Vítězství, byť jen v několika primárkách, kandidátům často posloužilo jako argument pro svou legitimitu, pomocí něhož přesvědčili zbytek stranických delegátů k jejich podpoře.² V podstatě by se dalo říci, že primárkami se v tomto systému testovala přijatelnost jednotlivých kandidátů.

Už v této době vznikly dva hlavní typy primárních voleb. Ty jsou využívány až dodnes. Jsou jimi primárky a Kaukus. Primárky představují celostátní tajnou volbu a jsou organizovány státním aparátem, zatímco pod pojmem Kaukus se skrývá řada lokálních volebních shromáždění, během kterých voliči svou volbu veřejně deklarují. Tato

¹ Několik států má pouze delegáty s nevázaným mandátem

² William G. Mayer, "How Parties Nominate Presidents," in *The Oxford Handbook Of American Political Parties And Interest Groups [Electronic Resource]*, ed. L. Sandy Maisel And Jeffrey M. Berry (Oxford: Oxford University Press, 2010), 267.

shromáždění jsou organizována samotnými stranami.³ Samotnému aktu volby pak předchází i debata vedená již rozhodnutými podporovateli kandidátů.⁴

V obou variantách existují dvě obecné varianty definování oprávněného voliče. Prvním pravidlem je, že oprávněným voličem je pouze deklarovaný člen příslušné strany (*closed primary*). Druhé pravidlo pak zpřístupňuje volby bez ohledu na stranickou registraci (*open primary*). Tradičně se předpokládalo, že elektorát v uzavřených volbách je více ideologicky vyhraněný, protože se skládá právě jen z voličů silně se identifikujících s tou kterou stranou. B. Norrander a J. Wendland však tento předpoklad rozporují. Dle jejich zjištění nemají samotná pravidla na průměrnou ideologii elektorátu vliv, neboť volič strany ve státě s uzavřenou primární volbou je blíže k mediánu voliče v tomto státě. Oproti tomu ve státech s otevřenou primární volbou je volič strany názorově více extrémní, jeho vliv v primární volbě je však vyrovnán participací voličů bez preferenční strany.⁵

McGovernovo-Fraserovou⁶ reformou v sedmdesátých letech byl ustanoven dodnes fungující tzv. plebiscitní systém nominace. Základním cílem reformy byla kodifikace nominačního procesu, a ještě větší omezení vlivu stranických špiček (demokratizace). Proto došlo k navýšení počtu primárek na úkor kaukusů⁷. Přesto stále není zřejmé, zdali mají v tomto systému větší vliv na výběr nominanta stranické špičky či řadový volič. Zprvce, reformní cíl byl otupen v následujících letech zavedením superdelegátů, což jsou převážně funkcionáři strany zastávající volené funkce. Jejichž mandát na sjezdu není vázaný výsledkem státních primárek a mohou tedy podpořit kandidáta dle vlastního úsudku.⁸ Kromě tohoto formálního vliv existuje ještě vliv neformální, jenž je demonstrován pomocí tzv. *endorsement* – oficiální deklaraci podpory. Poukazují na fakt, že v 9 z 12 nominací mezi léty 1980 až 2008 získal kandidát, jenž před započítáním samotných primárek obdržel největší veřejnou podporu od stranických lídrů. Dále se pak

³ Nelson W. Polsby and Aaron Wildawsky, *Presidential Elections : Strategies And Structures Of American Politics*, 12 ed., (Plymouth: Rowman & Littlefield, 2016), 102.

⁴ D'Angelo Gore, "Caucus Vs. Primary", online, *Factcheck.org*, 2008, <https://www.factcheck.org/2008/04/caucus-vs-primary/> (staženo 28.6. 2018)

⁵ B. Norrander and J. Wendland, "Open Versus Closed Primaries And The Ideological Composition Of Presidential Primary Electorates", online, *Electoral Studies* 42 (2016): 234, doi:10.1016/j.electstud.2016.03.003.

⁶ Tato reforma se týkala pouze primárních voleb Demokratické Strany, nicméně paralelně probíhal reformní proces s obdobnými výsledky i u republikánů..

⁷ Dnešní kaukus jakožto systém volby se vyvinul z dřívějších kaukusů – shromáždění stranických elit jež exkluzivně vybíraly delegáty na národní sjezd před reformou 1912, ve velké míře pak i ve smíšeném systému.

⁸ William G. Mayer, "How Parties Nominate Presidents", 269.

domnívají, že „endorsement spíše předchází posunu kandidáta ve volebních průzkumech“ než že by tomu bylo naopak.⁹

1.1.2 Specifika primárních voleb

Základním specifikem nominačního procesu je způsob, jakým prodlužuje volební cyklus. První primárky a kaukusy se zpravidla konají již v únoru/březnu rok před všeobecnými volbami. Ještě předtím však probíhá „neviditelná“ část primárek, během níž kandidáti oznamují svou kandidaturu a počínají s organizací své kampaně jako shromažďování financí a podpory významných osobností. Samotný výraz „neviditelná“ část však není příliš vhodný, neboť všechny tyto akty mívají více než dostatečnou mediální pozornost. V podstatě tak nový volební cyklus začíná už pár týdnů po *midtermech* (přibližně v polovině mandátu úřadujícího prezidenta kdy se konají též volby do kongresu).¹⁰

Primární volby jsou sekvenčním fenoménem. Primárky jednotlivých států se nekonají najednou, nýbrž jsou rozprostřeny mezi únor/březen až červenec, v jehož průběhu se zpravidla koná stranický sjezd. Úspěch v počátečních primárkách zvyšuje šance kandidáta na vítězství i v kláních dalších, a tedy i na získání nominace. Je to proto, že raný úspěch generuje mediální prostor, který může kandidát využít při přesvědčování voličů v dalších státech a získání nových finančních a lidských zdrojů. Jednoduše řečeno takovýto počáteční úspěch vyšle jasný signál o životaschopnosti kandidáta. Tento efekt, nesoucí jméno *momentum*, chtějí zúročit všichni kandidáti, a proto se na první volební střety soustředí a zpravidla v těchto státech alokují nejvíce ze svých zdrojů.¹¹

Aby státy měly na výběr nominanta co možná největší vliv, snaží se posunout své primárky do popředí volebního kalendáře. To se nazývá *frontloading*. A to navzdory tomu, že stanovení termínů jednotlivých primárek je kompetencí národní strany. Několik států si v tomto směru vymohlo určitá privilegia. Například nominační proces počíná ve státech Iowa a New Hampshire.¹² Za stejným účelem dochází alternativně také ke slučování

⁹ Kathleen Bawn et al., “A Theory Of Political Parties: Groups, Policy Demands And Nominations In American Politics”, online, *Perspectives On Politics* 10, no. 3 (2012): 586.

¹⁰ William G. Mayer, “How Parties Nominate Presidents,” 271.

¹¹ *Ibid.*, 271.

¹² Elaine Ciulla Kamarck, *Primary Politics: How Presidential Candidates Have Shaped The Modern Nominating System*, online, (Washington D.C.: Brookings Institution Press, 2009). 22-23.

termínů voleb několika států k jednomu datu a vzniku tzv. *super tuesdays*.¹³

Alokace delegátů kandidátům se u Demokratické strany řídí proporcionálním systémem. To je pro zkoumání *divisiveness* podstatné, neboť takovýto systém zapříčiňuje, že k získání celkové většiny v delegátech je potřeba více volebních klání. V kontrastu k tomu se u republikánů uplatňují různé systémy – proporcionální i většinový a dále i jejich varianty.¹⁴ Předpokládaný nominant je tak u republikánů zpravidla znám dříve než u demokratů.

Volební účast se v primární volbách napříč státy a v součtu obou stran pohybuje okolo hranice 20 % oprávněných voličů. Nutno ovšem podotknout mezi jednotlivými kolísá až o 10 %.¹⁵ Pro ilustraci, účast u samotných prezidentských voleb se od 70. let pohybuje kolem 55 %.¹⁶

Častým tvrzením je, že v porovnání s průměrným voličem v hlavní volbě je volič v primární volbách více ideologicky vyhraněn, a tudíž i samotný nominační proces produkuje více ideologické nominanty. Dle S. Wayne však toto tvrzení není dostatečně empiricky podloženo.¹⁷ Na druhou stranu, jelikož kandidáti v primárních volbách zpravidla vyvstávají z jedné strany a musejí se proti sobě navzájem vymezovat, bezpochyby dochází v celkovém kontextu ke zveličování vnitrostranických ideových rozdílů, jež jsou v kontextu celého ideologického spektra marginální.¹⁸

1.2 Hypotéza Divisiveness

Již od 50. let je předmětem zkoumání politologů vztah nominačním procesem a následující všeobecnou volbou. Především pak přezkum hypotézy, podle které jsou primární volby *divisive*, tj. eventuálnímu nominantovi strany předchází těžce vybojované nominační klání zmenšuje zisk v hlavní volbě, což ho v znevýhodňuje oproti nominantovi,

¹³ Stephen J. Wayne, *The Road To The White House 2012: The Politics Of Presidential Elections*, (Boston: Wadsworth, 2012), 125.

¹⁴ Elaine Ciulla Kamarck, *Primary Politics: How Presidential Candidates Have Shaped The Modern Nominating System*, 81-82.

¹⁵ Drew Desilver, "Turnout Was High In The 2016 Primary Season, But Just Short Of 2008 Record", online, *Pew Research Center*, 2016, <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/06/10/turnout-was-high-in-the-2016-primary-season-but-just-short-of-2008-record/> (staženo 28.6. 2018).

¹⁶ Gerhard Peters, "Voter Turnout In Presidential Elections: 1828 - 2012", online, *The American Presidency Project*, <http://www.presidency.ucsb.edu/data/turnout.php> (staženo 28.6. 2018).

¹⁷ Stephen J. Wayne, *The Road To The White House 2012: The Politics Of Presidential Elections*, 115.

¹⁸ *Ibid.*, 115.

jehož nominace proběhla hladčeji. Jelikož se primární volby používají jako nominační proces pro všechny úrovně vládnutí (prezidentskou, kongresionální, státní), byla tato hypotéza zpočátku zkoumána jako celek, bez odlišení, do jakého úřadu se volí. V souhrnu jsou uváděny tři potenciální důvody pro negativní vliv.

- a) Nominant v primárních volbách vyčerpá významnou část svých finančních zdrojů, jež mu pak budou během hlavní části kampaně chybět. Kampaně strany s *divisive* primární volbou tedy nebude tak efektivní a bude mít komparativní nevýhodu ke straně, jež *divisive* primární volbou neprošla.¹⁹
- b) Nominant si odcizí podporovatele a sympatizanty poraženého protikandidáta a někteří z nich mohou být odrazeni od jeho volby. Tento argument vyvstává z psychologického výzkumu tzv. *in-group* a *out-group* věrností.²⁰
- c) Nominant utrhá *reputational damage*. V litém boji proti sobě kandidáti použijí všech prostředků včetně osobních útoků a negativních zpráv o dosavadním působení v politice. To nominanta v očích veřejnosti očerní a tato „munice“ může být znovu použita jeho sokem v samotné prezidentské volbě.²¹

Mezi faktory limitující či naopak zvyšující negativní vliv *divisiveness* na výsledek všeobecné volby literatura mimo jiné uvádí to, zdali nominant volební post obhájí či nikoliv. Pokud totiž obhájce čelí silné konkurenci ve vlastní straně během primárek, elektorát to vnímá jako nepřímý znak slabosti a *divisive* efekt je proto větší.²² Dále se

¹⁹ Gregg B. Johnson, “Divisive Primaries And Incumbent General Election Performance: Prospects And Costs In Us House Races”, online, *American Politics Research* 38, no. 5 (2010): 933; Barbara Norrander, *The Imperfect Primary : Oddities, Biases, And Strengths Of Us Presidential Nomination Politics*, 1st ed., (New York: Routledge, 2010), 135.

²⁰ Výzkum tvrdí, že pokud dvě skupiny bojují o omezený zdroj, vybudují si jejich členové mezi sebou silnou loajální vazbu (*in-group*) a naopak ke členům druhé skupiny intenzivní nepřátelství (*out-group*). Tyto vztahy pak přetrvávají i po ukončení konfliktu a mohou se stát překážkou pro spolupráci i v případě, objeví-li se třetí, k oběma nepřátelská skupina (v tomto případě nominant druhé politické strany);

Patrick J. Kenney and Tom W. Rice, “The Relationship Between Divisive Primaries And General Election Outcomes”, online, *American Journal Of Political Science* 31, no. 1 (1987): 32, doi:10.2307/2111323.

²¹ Paul-Henri Gurian et al., “National Party Division And Divisive State Primaries In U.s. Presidential Elections, 1948-2012”, online, *Political Behavior* 38, no. 3 (2016): 692, doi:10.1007/s11109-016-9332-1; Barbara Norrander, *The Imperfect Primary : Oddities, Biases, And Strengths Of Us Presidential Nomination Politics*, 135.

²² Jeffrey Lazarus, “Unintended Consequences: Anticipation Of General Election Outcomes And Primary Election Divisiveness”, online, *Legislative Studies Quarterly* 30, no. 3 (2005): 435-461; Gregg B. Johnson, “Divisive Primaries And Incumbent General Election Performance: Prospects And Costs In Us House Races”, 435-461;

několik studií zmiňuje o rozdílné významnosti vlivu *divisiveness* v jednotlivých politických stranách. Jejich autoři shodně mají za to, že Demokratická Strana je díky názorovému pluralismu své voličské základny spíše náchylnější k rozkolům a vlivu *divisiveness*.²³

Literatura o této hypotéze obdržela značnou kritiku, a to zejména pro její údajnou neprůkaznost.²⁴ A vskutku desetiletí jejího testování přinesly překvapivě odlišné výsledky. Některé studie hypotéze připisují značný vliv²⁵, jiné marginální²⁶ a pár studií²⁷ ji dokonce přisuzuje přímo opačný vliv – tedy že *divisive* primární volby naopak nominantovi v hlavní volbě pomůžou navýšit volební zisk.

O něco méně protichůdné výsledky přinesly studie, jež rozlišují, který volební post je předmětem volby. Pro volby na a pod úrovni jednotlivých států existuje značná shoda, že vliv *divisiveness* je zanedbatelný. Naopak ve volbách do prezidentského úřadu studie veskrze poukazují na negativní vliv „divisive“ primárek na volební výsledek příslušné strany.²⁸

Ačkoli se totiž prezidentské volby sestávají z klání v jednotlivých státech, mají tyto volby zcela jinou dynamiku. Díky národnímu mediálnímu zpravodajství se z jednotlivých klání stává jedno velké – federální a primární volby v jednotlivých státech ovlivňují volby ve státech následujících.²⁹ Mezi další odlišnosti lze jmenovat vliv celkového stavu

Richard Born, “The Influence Of House Primary Election Divisiveness On General Election Margins, 1962-76”, online, *The Journal Of Politics* 43, no. 3 (1981): 640-661.

²³ James I. Lingle, Diana Owen, and Molly W. Sonner, “Divisive Nominating Mechanisms And Democratic Party Electoral Prospects”, online, *The Journal Of Politics* 57, no. 2 (1995): 370;

Caitlin E. Jewitt and Sarah A. Treul, “Competitive Primaries And Party Division In Congressional Elections”, online, *Electoral Studies* 35 (2014): 141, doi:10.1016/j.electstud.2014.05.006;

Anand E. Sokhey and Todd Makse, “Revisiting The Divisive Primary Hypothesis: 2008 And The Clinton-Obama Nomination Battle”, online, *American Politics Research* 38, no. 2 (2010): 236.

²⁴ Alan Ware, “‘divisive’ Primaries: The Important Questions”, online, *British Journal Of Political Science* 9, no. 3 (1979): 381.

²⁵ Viz Paul-Henri Gurian et al., “National Party Division And Divisive State Primaries In U.S. Presidential Elections, 1948-2012“, 689-711

²⁶ Lonna Rae Atkeson, “Divisive Primaries And General Election Outcomes: Another Look At Presidential Campaigns”, online, *American Journal Of Political Science* 42, no. 1 (1998): 256-271, doi:10.2307/2991755.

²⁷ Richard Born, “The Influence Of House Primary Election Divisiveness On General Election Margins, 1962-76”, 640-661;

Amber Wichowsky, “Narrow Victories And Hard Games: Revisiting The Primary Divisiveness Hypothesis”, online, *American Politics Research* 38, no. 6 (2010): 1052-1071.

Robert E. Hogan, “The Effects Of Primary Divisiveness On General Election Outcomes In State Legislative Elections”, online, *American Politics Research* 31, no. 1 (2003): 27-47.

²⁸ Lonna Rae Atkeson, “Divisive Primaries And General Election Outcomes: Another Look At Presidential Campaigns”, 257.

²⁹ Paul-Henri Gurian et al., “National Party Division And Divisive State Primaries In U.S. Presidential Elections, 1948-2012“, 692

ekonomiky, jež mnohem více ovlivňuje prezidentská klání a také již zmiňovaný efekt *frontrunningu*.³⁰

1.2.1 Definice prezidentských *divisive* primárních voleb

Dalším důvodem, proč empirická testování přinesla neuspokojivé výsledky, je rozdílnost operacionalizace tohoto konceptu. Častým východiskem pro definici *divisive* primárních voleb bývá, pokud „volbu v tom kterém státě vyhraje jiný kandidát než eventuální nominant strany“.³¹ Takový fakt může indikovat, že ve státě je velká část voličů s odlišnými preferencemi a tedy i vyšší šance, že se voliči hlavní volby nebudou účastnit nebo budou volit nominanta protistrany. Prvním typem definice *divisive* primárek je tedy volba, ve které byl eventuální nominant poražen.

Jiná varianta vychází z předpokladu, že k tomu, aby primární volby byly *divisive*, je nemusí nominant nutně jen prohrát. Stačí, aby rozdíl v zisku nominanta a v pořadí 2. kandidáta byl menší než určitá arbitrárně stanovená hranice³², což opět může indikovat to, že ve státě existuje významná skupina voličů s jinou preferencí. V některých dalších případech je brán v potaz i počet kandidátů a rozdíl je vypočten od součtu zisku ostatních kandidátů.

Poslední významnou variantou je pak relativizace některé z předchozích operacionalizací mezi jednotlivými stranami. Porovnáním volebního zisku obou nominantů lze určit, která ze stran měla nominaci více *divisive* a negativní vliv hypotézy je pak testován na volebním zisku této strany.³³

Barbara Norrander ve své souhrnné práci o prezidentském nominačním procesu krátce posuzuje i literaturu o *divisiveness*. Dochází k závěru, že literatura neprokazuje, zdali je štěpení strany produktem *divisive* voleb či *divisive* volby jsou pouze symptomem předchozího rozdělení politické strany. Dále uvádí, že politický systém v USA je „hyperpartajní“ a „90 % voličů podpoří nominanta své preferenční strany“.³⁴ S tímto tvrzením je nutno polemizovat. Zaprvé, myslím že v případě *divisiveness* nejde o vztah kauzální, nýbrž

³⁰ Lonna Rae Atkeson, “Divisive Primaries And General Election Outcomes: Another Look At Presidential Campaigns”, 258-260.

³¹ Paul-Henri Gurian et al., “National Party Division And Divisive State Primaries In U.s. Presidential Elections, 1948-2012”, 700.

³² Nejčastější prahová hranice použitá v literatuře je buď 20 % nebo 15 %.

³³ Ibid., 700.

³⁴ Barbara Norrander, *The Imperfect Primary : Oddities, Biases, And Strengths Of Us Presidential Nomination Politics*, 135.

o to, že divisive primárky mají potenciál existující trhliny amplifikovat. Za druhé, o prezidentských volbách se hovoří jako o volbách, ve kterých se v dnešní době neuplatní příliš persvaze jako spíše mobilizace voličů.³⁵ Tedy kandidáti především chtějí maximalizovat svojí a minimalizovat oponentovu schopnost mobilizovat své voliče.

V jedné z posledních studií o hypotéze *divisiveness* vytváří Paul-Henri Gurian et al. model výsledků prezidentských voleb na základě výsledků voleb primárních. Pomocí modelu obohaceného o kontrolní proměnné reflektující vlivy národní (rozštěpení obou stran, vliv ekonomiky) i státní (ideologie a příklon k jedné ze stran) došli autoři k závěru, že *divisive* primárky v konkrétním státě mají vliv mezi 1-2 % na zisk strany při prezidentské volbě v témže státě. Pokud se ovšem jedná o sérii *divisive* primárek, má takto rozdělená strana v prezidentské volbě zisk nižší o více než 3 % a to napříč státy.³⁶

1.2.2 Competitiveness primárek

Je ale jediným znakem *divisive* primárek opravdu jen vyrovnaná voličská podpora mezi kandidáty? Alan Ware ve své kritice literatury o *divisiveness* uvádí, že „primární volby jsou *divisive*, pokud dojde k redistribuci zdrojů nominanta na zdroje benefitující jeho oponenta v hlavní volbě“. Příkladem takové redistribuce může být negativní vedení kampaně, osobní útoky a zdůrazňování citlivých témat.³⁷

Proto je vhodné rozlišovat dva koncepty: *competitiveness* a *divisiveness*. *Competitiveness* lze vyjádřit těsným volebním ziskem kandidátů a *divisive* jsou primárky, jejichž kampaň je vedena „negativně“. Oba koncepty pak mohou mít na prezidentskou volbu rozdílný vliv. *Divisive* primární volby by zisk strany limitovaly, zatímco *competitive* volby mohou zvyšovat zájem veřejnosti a tím i celkovou volební účast.³⁸

Názorně to ilustruje závěr studie o demokratických primárkách v roce 2008 mezi B. Obamou a H. Clintonovou. Jednalo o velmi vyrovnaný souboj, tedy podle předchozích operacionalizací volbu silně *divisive*. Obama navzdory předpokládanému negativními efekty *divisiveness* ve hlavní volbě uspěl. Samozřejmě, výsledek každých voleb ovlivňuje

³⁵ Anand E. Sokhey and Todd Makse, “Revisiting The Divisive Primary Hypothesis: 2008 And The Clinton-Obama Nomination Battle”, online, *American Politics Research* 38, no. 2 (2010): 237.

³⁶ Paul-Henri Gurian et al., “National Party Division And Divisive State Primaries In U.s. Presidential Elections, 1948-2012”, 709.

³⁷ Citováno dle: Amber Wichowsky, “Narrow Victories And Hard Games: Revisiting The Primary Divisiveness Hypothesis”, 1054.

³⁸ Caitlin E. Jewitt and Sarah A. Treul, “Competitive Primaries And Party Division In Congressional Elections”, 147-148.

nespočet faktorů, avšak kdy jindy by se negativní vliv *divisiveness* měl projevit, než v tomto případě? Buď tedy takový vliv neexistuje, nebo je třeba se lépe zamyslet, jak lépe *divisive* primárky definovat.

Autoři zmíněné studie na základě rozboru sdělení reklam obou Demokratických kampaní tvrdí, že oba kandidáti se negativních zpráv o svém oponentovi dopouštěli velmi zřídka. Klasifikací voleb spíše jako *competitive* než *divisive* pak lze snáze vysvětlit, proč Obama ve hlavní volbě dokázal zvítězit. *Competitive* primárky pomohly zvýšit povědomí o do té doby málo známém Obamovi a zvýšit tak i účast voličů v hlavní volbě.³⁹

1.2.3 Shrnutí hypotézy o *divisiveness*

Výzkum hypotézy *divisiveness* na prezidentské úrovni navzdory značnému intelektuálnímu úsilí nepřinesl přesvědčivé výsledky. Jinými slovy bez ohledu na jisté odlišnosti v její operacionalizaci se nepodařilo přesvědčivě prokázat či vyvrátit negativní vliv na všeobecnou volbu.

Koncepty *competitiveness* a *divisiveness* nejsou dle mého názoru navzájem vylučné. Naopak si myslím, že první podmiňuje druhý koncept. Aby se mohly primární volby stát *divisive*, musí se nejprve jednat do určité míry o vyrovnaný boj, během kterého se kandidáti mohou uchýlit i k taktikám, které jsou *divisive*. Pokud by totiž bylo rozhodnuto během prvních několika primárkách, *divisiveness* by neměla prostor se projevit. Díky rozlišení konceptu *competitiveness* a *divisiveness*, se nám otvírají nové možnosti formulace této hypotézy a jejího testování.

1.3 Byly primární volby Demokratické strany 2016 *divisive*?

Byly tedy Demokratické volby 2016 *divisive*? Jednoduchá odpověď pro jednotlivé státní primární volby přejímající nejběžnější operacionalizaci konceptu by zněla zcela určitě ano. Nicméně následující řádky v logice této práce dokládají jen *competitiveness* voleb. Bernie Sanders vyhrál 23 z 59 volebních klání.⁴⁰ V dalších 18 státech byl rozdíl mezi kandidáty do 20 %.⁴¹ Klasická operacionalizace by tedy 41 z 59 klání klasifikovala

³⁹ Amber Wichowsky, "Narrow Victories And Hard Games: Revisiting The Primary Divisiveness Hypothesis", 1067.

⁴⁰ Eillen J. Leamon and Jason Bucelato, eds., *Federal Elections 2016: Election Results For The U.s. President, The U.s. Senate And The U.s. House Of Representatives*, (Federal Election commission, 2017), 45-68, <https://www.fec.gov/updates/election-results-publication-now-available-2018/>.

⁴¹ *Ibid.*, 45-68 (staženo 28.6. 2018).

jako *divisive* a předpokládala by menší zisk Clintonové v těchto státech. Po porovnání s republikánskými výsledky, bylo 24 z těchto voleb více *divisive* u demokratů.⁴²

Na národní úrovni Paul-Henri Gurian operacionalizuje *divisiveness* jako NPD⁴³ (National party division) – celkovým poměrem získaných delegátů. Těch získala Clintonová 61 % a Sanders 39 %. Po porovnání s republikány, u nichž Donald Trump získal 69 % všech vázaných delegátů, by se Demokratické primárky jevíly jako více *divisive* s rozdílem 8 %. Pro ilustraci, při rozdílu 20 % odhaduje studie ztrátu více rozdělené strany na 2,43 % napříč všemi státy.⁴⁴

Rád bych se nyní vyjádřil k potenciálním příčinám negativního vlivu na samotnou prezidentskou volbu, tak jak jsou uvedeny na počátku kapitoly 2.2. Jsem si vědom, že ve volebních kampaních v USA hrají peníze velkou roli. Na druhou stranu potenciální negativní vliv *divisive* primárních voleb je v tomto ohledu dle mého názoru marginální. A to proto, že peníze, případně schopnosti kandidátů je generovat, jsou v různých fázích kampaně odlišně důležité.

Zdaleka nejzásadnější je schopnost kandidáta shromáždit dostatek zdrojů v již zmiňovaných „neviditelných primárách“. Velký obnos na účtech kampaně je imperativní pro kandidátovo vnímání médií a veřejností jako seriózního kandidáta. Podobně důležitou roli hrají peněžní zdroje během primárních voleb. Inzerce i samotná realizace kampaně je nákladná. Zaopatření potřebných zdrojů je jedna v této fázi hlavní starostí kandidátů. Ovšem po zisku nominace, již tato schopnost přestává být tak důležitou. Nominant se totiž zpravidla stane příjemcem finančních prostředků od straně věrných donátorů.⁴⁵ Dalo by se říci, že bez ohledu na průběh primární kampaně má nominant finanční zdroje v hlavní volbě jisté.

Druhým důvodem je otázka efektivity vynaložených prostředků. V dnešní době dosáhly disponibilní finance ve volebních kampaních takových výší, že jsou již daleko za

⁴² Ve 24 státech, kde byl rozdíl mezi vítěznou Clintonovou a poraženým Sandersem menší než 20 %, případně Sanders stát vyhrál, byl procentuální zisk Sanderse větší než součet procentuálních zisků konkurentů Donalda Trumpa. Počítáno dle Ibid., 45-68.

⁴³ Před McGovern-Fraserovou reformou používá rozdíl při *First ballot* volbě na národních sjezdech, po reformě poměr mezi získanými vázanými delegáty.

⁴⁴ Paul-Henri Gurian et al., “National Party Division And Divisive State Primaries In U.s. Presidential Elections, 1948-2012“, 701.

⁴⁵ Nelson W. Polsby and Aaron Wildawsky, *Presidential Elections : Strategies And Structures Of American Politics*, 12 ed., (Plymouth: Rowman & Littlefield, 2016), 50-51; 61.

bodem mezního výnosu.⁴⁶ Případný obnos nevyčerpaný nominantem během primárních voleb by stěží během kampaně před všeobecnou volbou přinesl výrazný užitek. Z těchto důvodů se nebudu otázkou financí zabývat.

Aplikace poznatků z psychologických studií *in-groups* a *out-group* na politiku a v sociálních vědách je kontroverzní.⁴⁷ Bez ohledu na vedenou debatu lze důvod **b)** *in-group/out-group* spojit s důvodem **c)** primárních voleb jako zdroje „rétorické munice“. Mám za to, že obé lze obecně shrnout pod indikátor negativity kampaně. Předpokládám, že čím více se kandidáti o sobě navzájem vyjadřují negativně, tím spíše získá eventuální oponent „munice“. Pokud se *in-groups* a *out-groups* i v kontextu primárních voleb formují, rovněž pak s rostoucí negativitou budou tyto vztahy intenzivnější. Tedy zvýší se pravděpodobnost, že podporovatel poraženého kandidáta nabyde k nominantovi averzi.

Cílem analytické části práce je změřit, jak byly primární volby 2016 negativní a zdali je lze v kontextu voleb ostatních označit za divisive. Ač pojem „negativní kampaň“ většinou bývá vyzdvihován politickými komentátory či samotnými politiky, samozřejmě nejsem prvním, kdo by se akademicky pokoušel negativitu zkoumat. Buell a Sigelman například zkoumají negativitu v kampaních v historickém kontextu a dochází závěru, že vždy byla integrální součástí předvolebních bojů a nelze pozorovat žádný vzestupný trend.⁴⁸ David Mark ve své knize *Going Dirty* přesně poukazuje na problém, že rozhodnutí o tom, co je negativní, často bývá v oku pozorovatele.⁴⁹ Avšak mé pojetí negativity je od dosavadních přístupů odlišné, nejvíce se podobá pojetí Emmeta H. Buella a Lee Siggelmana v knize *Attack Politics*. Nesleduji negativitu pouze ve smyslu „negativního vedení kampaně“ či anglických termínů *dirty politics*, nýbrž jako negativní chápu všechny výroky, jež protikandidáta vykreslují v nepříznivém světle. Nemusí jít tedy nutně o agresivní, sugestivní soudy či urážky, ale i o věcnou a oprávněnou kritiku. Jinými slovy, není k mému posouzení, kterou z těchto kategorií výrok naplňuje. Musí ovšem poskytovat voliči důvod, proč by se od volby zacíleného kandidáta měl zdržet. Použité metody pro měření negativity jsou předmětem následující kapitoly.

⁴⁶ Ibid., 60.

⁴⁷ Patrick J. Kenney and Tom W. Rice, “The Relationship Between Divisive Primaries And General Election Outcomes”, online, *American Journal Of Political Science* 31, no. 1 (1987): 33, doi:10.2307/2111323;

⁴⁸ Emmett H. Buell and Lee Sigelman, *Attack Politics : Negativity In Presidential Campaigns Since 1960*, (Lawrence: University Press of Kansas, 2008), 245.

⁴⁹ David Mark, *Going Dirty The Art Of Negative Campaigning*, 2nd ed., (Lanham: Rowman & Littlefield, 2009), 9.

2 Metodologie

2.1 Funkční teorie diskurzu politických kampaní

Jako metodologické východisko této práce je zvolena funkční teorie diskurzu politických kampaní od Williama L. Benoita. Tato teorie přináší pro můj výzkum několik výhod. Zaprvé, na rozdíl od jiných teorií politické komunikace jasně stanovuje své předpoklady. Za druhé, umožňuje rozlišovat mezi nejvíce kategoriemi politických sdělení.⁵⁰ Za třetí, a to je nejpodstatnější, jako jediná byla aplikována na komunikaci během primárních voleb. Výsledky tohoto zkoumání práci poslouží jako referenční bod k zodpovězení výzkumné otázky.⁵¹

Teorie se již dočkala recepce v českém akademickém prostředí. Nicméně studie od L. Hrbkové a J. Zagravana⁵² teorii aplikuje na slovenské politické prostředí, tím pádem její závěry nejsou pro tuto práci relevantní. Studie je rovněž psána v angličtině, a tudíž nemohla využita ani jako zdroj české terminologie.

Teorie chápe politický diskurz kampaní jako ryze funkční, jelikož kandidáti diskurz vytváří za jediným účelem a tím je vyhrát volby. Je pravdou, že výjimečně existují i kandidáti, kteří kandidují za účelem zviditelnění konkrétního problému či politiky. Příkladem může být opakovaná kandidatura Ralpa Nadera na prezidentský post, který svou kandidaturou chtěl zviditelnit problematiku ochrany spotřebitele a životního prostředí.⁵³ S jistotou lze však tvrdit, že všichni v této práci analyzovaní kandidáti měli vskutku za cíl volby vyhrát.

I když budeme diskurz politických kampaní chápat nejen jako výtvar kandidátů nýbrž rovněž i ostatních politických elit, stále se jedná o diskurz funkční. Političtí komentátoři, veřejné osobnosti a volení zastupitelé do diskurzu vstupují za účelem podpory některého z kandidátů. Avšak nejběžněji jsou předmětem zkoumání teorie samotní kandidáti. Teorie funkčního diskurzu politických kampaní využívá následujících předpokladů:

1. Volební akt je aktem komparativním.

⁵⁰ William L. Benoit, *Bush Versus Kerry : A Functional Analysis Of Campaign 2004*, (New York: Lang, 2007), 12.

⁵¹ Viz závěrečná kapitola 3.2.1.

⁵² L. Hrbková and J. Zagravan, "Slovak Political Debates: Functional Theory In A Multi-Party System", online, *European Journal Of Communication* 29, no. 6 (2014): 735 - 744, doi:10.1177/0267323114544864.

⁵³ William L. Benoit, *Bush Versus Kerry : A Functional Analysis Of Campaign 2004*, 3.

Perfektní kandidát pro žádného voliče neexistuje. Když se volič rozhoduje, koho svým hlasem podpoří, porovnává kandidáty na základě svých vlastních kritérií a zvolí toho pro něj nejpřijatelnějšího.⁵⁴

2. Kandidáti se musí profilovat.

K tomu, aby mohli voliči mezi kandidáty porovnávat a utříbit tak své preference, se od sebe kandidáti musí snažit nějakým způsobem odlišit. Nemusí spolu nesouhlasit v každé otázce, nicméně volič mezi nimi musí pozorovat alespoň určité rozdíly. A to i přesto, že ve volbách často usilují o podobnou skupinu voličů (voliči identifikující se s tou kterou stranou v primárkách, nezávislí voliči v samotné prezidentské volbě).⁵⁵

3. Sdělení politických kampaní jsou pro vzájemné odlišení kandidátů určující.

Jak již bylo zmíněno v úvodu, kandidáti jsou chápáni jako hlavní tvůrci diskurzu. Jejich sdělení mohou mít formu debat, projevů, reklam a mohou být rozšiřována různými médii – webové stránky, televize, sociální sítě atd. Tato sdělení hrají v rozhodování voličů klíčovou roli.⁵⁶ Tento předpoklad je nejzávažnější. Pokud by diskurz neměl na rozhodování voličů žádný nebo jen minimální vliv, nemělo by smysl se jím zabývat.

4. Kandidáti působí na preference voličů pomocí sebechvály, útoků a hájení se.

Každý kandidát se skrze odlišení snaží vyvolat dojem, že je oproti ostatním kandidátům vhodnější. Tento dojem může tvořit pomocí výroků se třemi funkcemi – sebechválou, jenž má za cíl zvýraznit vlastní pozitiva; útoky, jež mají za cíl poukázat na slabiny protikandidátů; hájením se, jež odvrací oponentův útok a zmenšuje jeho efektivitu.

5. Diskurs se týká dvou témat: politik a charakteru.

Výše zmíněné funkce se pak mohou týkat jednoho z dvou možných témat. Kandidáti mohou vyzdvihovat svou politiku/charakter či útočit na politiku/charakter na protivníka, případně se proti jeho útokům bránit.⁵⁷ Politika a charakter jsou samozřejmě provázány. Kupříkladu kandidát, jenž pravidelně vyzdvihuje sociální témata jako „důstojné stáří“ a chudobu, může vytvořit dojem, že sám jako osoba je soucitný a starostlivý. I přesto

⁵⁴ Ibid., 4.

⁵⁵ William L. Benoit, “Meta-Analysis Of Research On The Functional Theory Of Political Campaign Discourse”, *Speaker & Gavel* 54, no. 1 (2017): 8.

⁵⁶ Ibid., 8.

⁵⁷ William L. Benoit, *Political Election Debates: Informing Voters About Policy And Character*, online, (Lanham: Lexington Books, 2014), 19-23.

má však smysl rozlišovat mezi primárním tématem sdělení. Lze předpokládat, že výrok bude mít větší vliv na vnímání primárního (explicitního) tématu než na téma implicitní (tím je v předchozím příkladu ona soucitnost a starostlivost).⁵⁸

6. Kandidát musí získat většinu nebo prostou většinu hlasů.

Ač se tento předpoklad zdá být triviální, je třeba jej mít stále na paměti. Kandidáti nepotřebují přesvědčit o svých přednostech všechny, nýbrž jen většinu voličů potřebnou pro zvolení.⁵⁹

Tři funkce – sebechvály, útoky a obrany spolu operují v rámci širší analýzy nákladů a přínosů. Sebechvála má zvýšit kandidátovy přínosy, obrana má snížit jeho náklady a útok naopak zvýšit náklady protikandidáta. Celkově se kandidáti snaží navýšit svou čistou „preferenčnost“⁶⁰. Nelze tvrdit, že voliči neustále provádějí kvantifikaci přínosů a nákladů, nicméně jednotlivé funkce na tomto principu fungují a celkově zvyšují kandidátovy šance, že bude určitým voličem vnímán jako vhodnější.⁶¹

2.2 Obsahová analýza

Konkrétní metodou práce je kvalitativní obsahová analýza. Základní definicí obsahové analýzy je ta Berelsonova: „(obsahová analýza) je výzkumná technika k objektivnímu, systematickému a kvantitativnímu popisu zjevného obsahu komunikace“.⁶² Tato definice je však v dnešní době neudržitelná. Zprvce požadavek objektivity je v sociálních vědách jen stěží realizovatelný. Za druhé nic jako „zjevný“ obsah neexistuje. V současném chápání komunikace je její obsah generován, jak komunikujícím aktérem se záměrem něco sdělit, tak posluchačem, který komunikaci posuzuje a přiřkne jí obsah. Obsahová analýza pak neodhaluje obsah textu, který by existoval někde uvnitř něj, nýbrž jej pouze „systematicky vytváří“.⁶³ Obsahová analýza je pak „výzkumná technika pro vytváření replikovatelných a validních úsudků z textu na kontext jejich užití“.⁶⁴ Podobně metodu definuje Drulák a kol.: „obsahová analýza zkoumá

⁵⁸ William L. Benoit, *Bush Versus Kerry : A Functional Analysis Of Campaign 2004*, 19.

⁵⁹ William L. Benoit, *Political Election Debates: Informing Voters About Policy And Character*, online, (Lanham: Lexington Books, 2014), 48.

⁶⁰ V angličtině *net preferability*.

⁶¹ William L. Benoit, *Bush Versus Kerry : A Functional Analysis Of Campaign 2004*, 18.

⁶² Martin Hájek, *Čtenář A Stroj: Vybrané Metody Sociálněvědní Analýzy Textů*, Studie, (Praha: Sociologické nakladatelství, 2014), 57.

⁶³ *Ibid.*, 60-61.

⁶⁴ *Ibid.*, 61.

obsah sdělení pomocí počítání výskytu klíčových slov odpovídajících určité kategorii v textu. Jednotlivým slovům či širším jednotkám (výrazům, větám) je pomocí předem definovaného schématu přisuzován význam (kategorie).⁶⁵ Mým cílem je tedy sdělení z textů rozčlenit na jednotlivé kódovací kategorie a kvantifikovat. O těchto kategoriích bude ještě pojednáno níže.

Stojí také za zmínku, že jelikož budou analyzovány pouze přepisy, nikoliv zvukové a video záznamy, bude analýza v tomto ohledu limitována. Slovy Martina Hájka bude analyzována pouze „část komunikační reality“ – verbálními texty.⁶⁶ Na druhou stranu použitá teorie diskurzu nepracuje s daty získanými z těchto záznamů (intonace, zdůraznění, neverbální komunikace). S ohledem na problematickou kvantifikaci těchto dat je jejich zahrnutí jen stěží realizovatelné, a proto snad i jejich přehlížení omluvitelné.

Důležitým kritériem obsahové analýzy je konzistentnost kódování. Nejběžnějším postupem, jak tento požadavek naplnit, je kódování dvěma nezávislými výzkumníky. Jejich výsledky se posléze porovnají a při dostatečné shodě lze výstup považovat za validní. Alternativní metodou je porovnat výstupy jednoho badatele s dostatečným časovým odstupem.⁶⁷ V mé práci jsem z logických důvodů byl nucen zvolit druhý postup.

Neméně důležitým krokem je definice jednotky kódování. Ta určuje, k jak velkým částem z dat bude přidělován kód. Způsob formální definice jednotky kódování využívá strukturu samotných dat. V případě textu by jimi mohly být jednotlivá slova, věty, odstavce až celé kapitoly. Definice pomocí motivu (*theme*) na druhou stranu vyhledává jednotky, které vyjadřují koherentní myšlenku, témata či její změnu relevantní pro výzkumnou otázku. Tato varianta je v kvalitativním výzkumu zpravidla vhodnější.⁶⁸ Nejčastěji je také používána při výzkumu negativity ve volebních kampaních.⁶⁹ Vzhledem k zajištění kompatibility výsledků s již provedenými analýzami dle funkční teorie jsem důkladně zkoumal toto vymezení v dostupných zdrojích.⁷⁰ Přesto některé nejasnosti přetrvávaly, a tak byl prof. Benoita kontaktován. Tímto bych mu chtěl znovu vyjádřit díky

⁶⁵ Petr Drulák, *Jak Zkoumat Politiku: Kvalitativní Metodologie V Politologii A Mezinárodních Vztazích*, (Praha: Portál, 2008), 98.

⁶⁶ Martin Hájek, *Čtenář A Stroj: Vybrané Metody Sociálněvědní Analýzy Textů*, 21.

⁶⁷ Margit Schreier, “Qualitative Content Analysis”, in *The Sage Handbook Of Qualitative Data Analysis*, (Los Angeles: Sage, 2014), 170.

⁶⁸ *Ibid.*, 178.

⁶⁹ Emmett H. Buell and Lee Sigelman, *Attack Politics : Negativity In Presidential Campaigns Since 1960*, 9-11.

⁷⁰ Viz Bibliografie.

za jejich vyjasnění a zároveň poskytnutí vlastní kódovací knihy. Ta definuje jednotku kódování (motiv) takto:

„Motiv je nejmenší jednotka diskurzu schopná vyjádřit koherentní myšlenku (v našem případě sebechválu, útok, nebo obranu). Diskurz je entymematický (entyméma je argument, jenž není kompletní; předpokladem je, že volič si chybějící části argumentu doplní). (...) Motivy se mohou lišit délkou – od konkrétních slov až po celé odstavce.“⁷¹

Aby si čtenář lépe představil tento postup, tak zde uvádím konkrétní příklad z debaty v Brooklynu, kde Bernie Sanders diskutuje roli finančního sektoru v ekonomické krizi.

SANDERS: „Určitě. Určitě. Jednoznačné rozhodnutí je, když chamtivost a bezohlednost a nelegální jednání Wall Streetu dovedlo tuto zemi do nejhorší ekonomické krize od Velké deprese. Od Velké hospodářské krize z let 30., kdy miliony lidí ztratily práci, domovy a životní úspory, jediná odpověď musí být, že když máte několik podvodných subjektů, tak musí být rozbiti.“

V tomto segmentu neposkytuje Sanders žádný důvod, proč by nějaký volič měl preferovat jej oproti Clintonové. Jedná se proto o „jednotku kontextu“, která dodává kontext k výroku, jenž následuje. Tento segment není jednotkou kódování. Dále však Sanders pokračuje takto.

SANDERS: „To byl můj názor už dávno, a také jsem k tomu navrhl odpovídající legislativu. (M1) To bylo v době, kdy ministryně Clintonová byla zaneprázdněna řečením pro Goldman Sachs, za které si účtovala 225 000 dolarů. (M2) Tak ta odpověď, ta odpověď je dle mého názoru, že by měli být rozbiti. A to přesně můj plán dělá. (M3)“

V této části jsou identifikovány tři motivy. Nejprve Sanders jmenuje to, co pro voliče již učinil. Poté svůj čin kontrastuje k činu Hillary Clintonové. Na závěr přednáší svůj budoucí záměr.

2.2.1 Kódovací schéma

Ústřední ideou a nejzásadnějším krokem pro obsahovou analýzu systém kódování, respektive vytvoření *kódovacího schématu*. Kódování je definováno jako „pojmenování

⁷¹ William L. Benoit, *Functional Analysis Of Political Discourse: Codebook*.

segmentů z dat názvem, který kategorizuje, shrnuje, popisuje každou jednotku dat.⁷² Existují dvě možnosti postupu k vytvoření *kódovacího schématu* – konceptuální/deduktivní a datové. Datový postup vytváří kódovací kategorie až po seznámení se s daty, konceptuální je staví na základě teorie či předchozí znalosti problematiky.⁷³ V této práci je využíván přístup konceptuální, neboť jsou přebírány kategorie využívané ve funkční teorii.

Ač kódovacích kategorií může být tolik, kolik výzkumník uzná za vhodné, musí samotný návrh splňovat řadu kritérií. Zaprvé hlavní kategorie musí být jednodimenzionální. Tedy musí se týkat pouze jednoho aspektu jednotky kódování. Za druhé jednotlivé kategorie musí být vzájemně výlučné.⁷⁴ Jinými slovy nelze zařadit jednu jednotku do více kategorií současně.

Schéma kódování je dle užití teorie následující. Tři hlavní kategorie jsou „sebechvála“, „útok“ a „obrana“. Dvě první hlavní kategorie mají dvě subkategorie: „politika“ a „charakter“. „Politika“ se nadále dělí na „dřívější činy“, „budoucí plány“ a „obecné cíle“. „Charakter“ se dělí na „vůdčí schopnosti“, „ideály“ a „osobní vlastnosti“.⁷⁵ Dále je v případě útoků kódován i jejich cíl, jímž byl vždy jeden z protivníků v debatě.

- *K1 Sebechvála*
 - *K1.1 Politika*
 - *K1.1.1 Dřívější činy*
 - *K1.1.2 Budoucí plány*
 - *K1.1.3 Obecné cíle*
 - *K1.2 Charakter*
 - *K1.2.1 Vůdčí schopnosti*
 - *K1.2.2 Ideály*
 - *K1.2.3 Osobní vlastnosti*
- *K2 Útoky*
 - *K2.1 Politika*
 - *K2.1.1 Dřívější činy*
 - *K2.1.2 Budoucí plány*
 - *K2.1.3 Obecné cíle*
 - *K2.2 Charakter*
 - *K2.2.1 Vůdčí schopnosti*
 - *K2.2.2 Ideály*
 - *K2.2.3 Osobní vlastnosti*
- *K3 Obrany*

⁷² Kathy Charmaz, “Grounded Theory And Theoretical Coding”, in *The Sage Handbook Of Qualitative Data Analysis*, Uwe Flick, (Los Angeles: Sage, 2014), 156

⁷³ Margit Schreier, “Qualitative Content Analysis”, 176.

⁷⁴ *Ibid.*, 176.

⁷⁵ William L. Benoit, *Bush Versus Kerry : A Functional Analysis Of Campaign 2004*, 27.

2.2.2 Definice a příklady kódovacích kategorií

V následujících odstavcích kategorie blíže definuji a uvedu jejich příklady z analyzovaných dat. Subkategorie dřívější činy pojednávají o především o předchozích rozhodnutích v zastávaném úřadu. Nejběžnějším typem je informace o tom, jak kandidát hlasoval v případně jaké konkrétní kroky podnikl. Obecně vzato, co kandidát pro voliče *již udělal*.

Následující příklad sebechvály v této kategorii vyřkla Hillary Clintonová v debatě v Miami na Floridě:

CLINTONOVÁ: „A já pro něj hlasovala. Řeknu vám, byla to těžká volba. Mnohá hlasování jsou těžká. Ale fakt je, že peníze na záchranu automobilového průmyslu byly součástí tohoto zákona.“ (K1.1.1)

Tento útok pak pronesla v New Hampshire.

CLINTONOVÁ: „Ale když už mluvíme o hlasování, vy jste ten, kdo v roce 2000 hlasoval pro deregulaci swapů a derivátů, což vedlo k zatížení Lehman Brothers, a to byl jeden z viníků ekonomické krize.“ (K2.1.1)

Subkategorie obecné cíle a budoucí plány obě pojednávají o tom, co kandidát pro voliče hodlá udělat. Rozdíl mezi nimi spočívá v míře specifičnosti. Bernie Sanders v debatě v Brooklynu pronesl:

SANDERS: „Podstatné je, že je (velké banky pozn. aut.) musíme rozbít tak, aby nepředstavovaly systémové riziko a abychom mohli mít živou ekonomiku s konkurenčním finančním systémem.“ (K1.1.3)

Sanders zde říká jasně co chce udělat, nicméně není jasné, jak toho chce dosáhnout. V kontrastu k tomu Hillary Clintonová v jiném momentě téže debaty konkrétně říká, jakým způsobem chce stejného cíle dosáhnout:

CLINTONOVÁ: „Věřím, a také jmenuji dohlázele, kteří jsou dostatečně tvrdí na to, aby rozbili jakoukoli banku, jež nesplní kritéria zákona Dodd-Frank.“ (K1.1.2)

Takto na sebe kandidáti v těchto kategoriích útočili:

CLINTONOVÁ: „Velice respektuji Senátorovo odhodlání obnovit zákon Glass-Steagall. Ale nevěřím, že to bude stačit. A popravdě nemyslím, že

to reaguje na mnoho z těch největších problémů, kterým čelíme.“⁷⁶
(K2.1.2)

Hillary Clintonová tímto výrokem jednoznačně tvrdí, že konkrétní plán navrhnutým Sandersem není dostačující.

SANDERS: „Vy jste přednesla velký projev před AIPAC⁷⁷, který se očividně týkal krize na středním východě, a téměř jste se v něm nezmínila o Palestincích.“⁷⁸ (K2.1.3)

Sanders zde kritizuje cíle zahraniční politiky Clintonové. Podle něj se nedostatečně věnuje tématu Palestinské nezávislosti. Kategorie vůdčí schopnosti pojednávají o předchozích zkušenostech a osobní kvalifikaci pro Prezidentský úřad. Kvalifikací je chápáno také to, když kandidát zmiňuje průzkumy veřejného mínění o tom, jak by s jistotou porazil kandidáta protistrany – kandidátovu „schůdnost“. Současně byly do této kategorie zahrnuty výroky, ve kterých kandidáti vyjmenovávají své podporovatele z řad politiků. Takto o sobě mluví Hillary Clintonová v debatě ve Flint, Michigan při diskuzi o tématu školství.

CLINTONOVÁ: „Víte, jsem pyšná, že mne podpořily odborové organizace AFT a NEA (dvě největší učitelské odborové organizace v USA pozn. aut.), a mám dobré vztahy s oběma organizacemi, s jejich vedením.“ (K1.2.1)

Volič se tak dozvídá, že obě organizace vidí Hillary jako lepšího kandidáta. V kontextu diskutovaného tématu je implikováno, že Hillary je lépe kvalifikována a schopna provést potřebné reformy ve školství.

CLINTONOVÁ: „(..) protože vím, že musíte být připraven (čelit mezinárodní hrozbám – pozn. aut.) hned první den.“⁷⁹ K2.2.1

Zde Clintonová naráží na nedostatečné zkušenosti Sanderse s mezinárodní politikou. Může tak snížit jeho preferenčnost u některých voličů. Osobní kvality obsahují charakterové vlastnosti jako upřímnost, soucitnost, slušnost atd. U útoků zpravidla bývají jen implikovány, například když kandidát vyřkne: „druhý nemluví pravdu“ (tedy je to lhář), nebo že „vytrhává z kontextu“ či „nadsazuje“ (není čestný).

⁷⁶ Hillary Clintonová v Durhamu, New Hampshire.

⁷⁷ Americko-izraelský výbor pro veřejné záležitosti.

⁷⁸ Bernie Sanders v debatě v Brooklynu, New York..

⁷⁹ Hillary Clintonová v debatě v Brooklynu, New York.

CLINTONOVÁ: „Když už o tom mluvíte, řekněte celou pravdu Senátore Sandersi.“⁸⁰ (K2.2.2)

Hillary Clinton naznačuje, že Sanders úmyslně vynechává podstatné informace. Nechová se tedy čestně. Při debatě v Brooklynu pak pronesla typickou sebechválu v této kategorii. Pomocí příběhu či v tomto případě tvrzením, jak často se nějaký typický příběh odehrává (naslouchání příbuzným obětí), kandidát dokládá svou charakterovou vlastnost:

CLINTONOVÁ: „Ráda bych na začátek uvedla, že v průměru 90 lidí denně je zabito, nebo se zabije pomocí střelných zbraní – 33 tisíc lidí ročně. To беру hodně vážně, protože už ani nepočítám kolik času jsem strávila s lidmi, kteří ztratili svého bližního. (..)“ (K1.2.2)

Subkategorii ideálů snad ani netřeba definovat. Představují vnitřní přesvědčení kandidátů, jejich ideologická východiska. Útoky u této kategorie jsou užívány zřídka, přesto se však vyskytují. Kupříkladu v debatě v Miami:

CLINTONOVÁ: „Ráda bych reagovala na tu otázku, jež jste položil Senátorovi Sandersovi. Víím, že v témže rozhovoru oceňoval to, co nazval revolucí hodnot na Kubě a hovořil o tom, jak lidé pracují pro obecný prospěch ne pro sebe. S tím nemohu víc nesouhlasit. Vííte, kdy ty hodnoty jsou že utlačujete lidi, že lidi mizí, jsou uvěznováni nebo dokonce zabíjení jen pro vyjadřování svých názorů, to není revoluce hodnot, kterou bych ráda kolem sebe viděla.“ (K2.2.3)

Zde Hillary kritizuje Sandersův postoj, že i po ustanovení autoritativního režimu na Kubě došlo k určitému progresu v oblastech zdravotnictví a vzdělávání. Následující výrok Bernieho Sanderse je příkladem sebechvály v kategorii osobních ideálů.

SANDERS: „(..), ale já jsem jediný kandidát, který říká, že žádný prezident, ani Prezident Sanders, zvládne vše. Vííte, co potřebujeme Karen? Tato země potřebuje politickou revoluci“⁸¹ (K1.2.3)

Zde Sanders vyslovuje svůj ideál o změně politického systému, jenž může konvenovat určitému typu voliče. Poslední kategorií, která nám zbývá definovat jsou obrany. Zásadním charakteristikou obran je to, že musí přímo reagovat na předchozí útok. Jinak by šlo každou sebechválu chápat jako obranu.⁸² Takto reagoval Bernie Sanders na útok Hillary o nedostatku zkušeností v zahraniční politice v debatě v New Hampshire:

⁸⁰ Hillary Clinton při debatě ve Flynt, Michigan.

⁸¹ Sanders v debatě v Miami, Florida.

⁸² William L. Benoit, *Functional Analysis Of Political Discourse: Codebook*.

SANDERS: „Naprosto připouštím, že ministryně Clintonová, jež byla v této funkci po dobu 4 let, má víc zkušeností, a to bez debat, v zahraniční politice. Ale zkušenosti nejsou to hlavní, úsudek je! (K3) A znovu, v roce 2002, kdy jsme měli stejné informace o situaci v Iráku, jeden z nás hlasoval správně a druhý nikoli. (K2.1.1)

Zde Sanders používá obranu na odvrácení pozornosti od svých zkušeností tvrzením, že úsudek je důležitější. Pak pokračuje útokem na Hillary poznámkou, že hlasovala pro vstup do Iráku.

3 Analýza debat primární kampaně

3.1 Sběr dat

Jedním z nejnáročnějších analytických kroků představoval výběr vzorku politického diskurzu. Pro metodu obsahové analýzy lze vzorek dat omezit pomocí vyhledávání klíčových slov, avšak tento postup zde použít nelze.

Po zvážení bylo rozhodnuto pro analýzu televizních debat. Konkrétní důvody tohoto rozhodnutí jsou uvedeny v odstavci níže. Celkem proběhlo u demokratů 10 a u republikánů 12 debat v rámci primární kampaně. I po této selekci by však objem dat byl stěží zvládnutelný. Konečně byly pro analýzu vybrány 4 debaty z demokratické kampaně a 3 debaty z kampaně republikánské. Jejich transkripty byly staženy z webu *The American Presidency Project*. Konkrétně se na demokratické straně jedná o debaty v New Yorku, Miami, Flintu, a Durhamu. Na republikánské straně pak debaty v Miami, Detroitu a Houstonu.⁸³ Klíčem k výběru debat bylo datum konání. Jak již bylo nastíněno v úvodní kapitole, *divisiveness* se předpokládá až v „horké“ fázi kampaně. Kandidáti se k *divisive* taktikám uchýlí spíše v pozdější fázi volebních bojů. Z tohoto důvodu byly vybrány vždy poslední debaty z obou kampaní.

K rozhodnutí analyzovat televizní debaty. Televizní debata je v americkém politickém prostředí zavedená a z hlediska rozsahu relativně ucelená jednotka diskurzu a její stabilní formát umožňuje jak porovnávání napříč časem, tak porovnání kampaní obou politických stran. Mimo to se jedná o nejvýznamnější události diskurzu primárních kampaní, jejíž obsah značně ovlivňuje další vývoj primární kampaně. V porovnání s ostatními formami (sociální sítě, projevy na shromážděních) má také vysoký dosah.

⁸³ John T. Woolley and Gerhard Peters, “Presidential Debates”, online, *The American Presidency Project*, (Santa Barbara: University of California), <http://www.presidency.ucsb.edu/debates.php> (staženo 28.6. 2018).

V neposlední řadě nejlépe vypovídá o průběhu kampaně na národní úrovni. Jinými její obsah nepodléhá specifičnosti konkrétního státu jako například již zmíněné projevy na volebních shromážděních či televizní spoty, které bývají velmi specificky cílené.⁸⁴ Samozřejmě místo konání debaty témata ovlivňuje – například v debatách v Michiganu byl diskutován místní skandál s otravou olovem, nebo v debatách na Floridě věnovali kandidáti zvýšenou pozornost tématům důležitým pro hispánské voliče (migrace, politika vůči Kubě). Není to však pro debatu naprosto určující a vždy je většina času věnována celonárodním problémům.

Dále předpokládám, že debaty jsou reprezentativní pro celou kampaň. Je nepravděpodobné, že by kandidát intenzivně útočil pouze ve svých volebních projevech a nikoli během televizní debaty. Navíc, v mnoha případech moderátor v debaty reflektuje předchozí výroky kandidátů. Například Anderson Cooper v debatě ve Michiganu reagoval na stanovisko Sanderse ohledně obchodní politiky a požádal ho proto o doplnění. Sanders pak v odpovědi svůj útok zopakoval.

COOPER: „Senátore Sandersi, chtěl bych ukázat divákům Váš tweet a tím se vrátit k tématu obchodní politiky. Ve čtvrtek jste zveřejnil tweet, to je on. V něm tvrdíte, že lidé z Detroitu jsou dobře obeznámeni s cenou politiky volného obchodu Hillary Clintonové. Na obrázku jsou vidět opuštěné Detroitské budovy. Zdá se, že viníte ji ze situace v Detroitu.“

SANDERS: „Já viním tu politiku. Víte co? Tohle je velká věc a já se ji dozvěděl až nedávno. Jsem zvědavý kolik lidí to ví.“

COOPER: „Ale nazýváte ji obchodní politikou Hillary Clintonové.“

SANDERS: „Nu ano, Hillary Clintonové a všech ostatních kdo pro tyto politiky hlasoval. Nebyla sama. Mnoho republikánů a příliš mnoho demokratů je podporovalo také. (...)“

3.1.2 Problémy a limity analýzy debat

Tento vstup ilustruje provázanost mezi debatami a zbytkem kampaně. Na druhou stranu však také vede k dalšímu problému. Je pravděpodobné, že moderátor má motivaci učinit debatu pro diváky zajímavější a snaží se proto debatu vyostřit. Debaty by tak mohly být mnohem negativnější, než je zbytek kampaně, a to nezávisle na vůli kandidátů. S vědomím tohoto faktoru přesto tvrdím, že jednotlivé útoky jsou vědomým rozhodnutím kandidátů. V následující citaci se moderátor Chuck Todd vyzývá Sanderse k útoku ohledně

⁸⁴ David Mark, *Going Dirty The Art Of Negative Campaigning*, 231.

kontroverzního zacházení s emailovou komunikací Hillary Clintonové. Ten však se k útoku nenechá dotlačit.

TODD: „(...) Vy jste se většinou zdržoval komentáře na toto téma, avšak v posledních dnech jste jej popsal jako vážnou situaci a řekl jste, že tato aféra dává Hillary Clintonové zabrat. Jaký názor máte nyní?“

SANDERS: „Vidím to stejně jako při první debatě. Probíhá přezkum tohoto jednání a já toto téma nebudu politizovat.“

Další zkreslení může způsobit rétorický styl kandidáta. Jednoduše vzato, někteří kandidáti dokážou ve stejném časovém prostoru sdělit voliči mnohem víc důvodů, proč by jej měli preferovat (respektive nepreferovat oponenta). Přihlédněme k těmto závěrečným prosllovům Marca Rubia a Hillary Clintonové.

CLINTONOVÁ: „Děkuji Vám za živou debatu. Velmi si vážím a děkuji za všechny otázky, zejména otázky diváků zde ve studiu a otázky z Facebooku. Velmi mne to utvrzuje v odhodlání odstranit všechny bariéry, jež brání lidem v dosažení jejich potenciálu a celkově i naší zemi. Takže já odstraním ekonomické bariéry. Mám plán na oživení ekonomiky a zvýšení příjmů. (K1.1.2) Odstraním bariéry ve vzdělávání, které diskriminují příliš mnoho dětí dokonce už i po dokončení základní vzdělávání. (K1.1.2) Odstraním bariéry ve zdravotnictví. (K1.1.2) Udělám vše pro to, abychom sjednotili náš národ. Najdu společnou řeč, tak jako jsem to dělala jako první dáma, senátorka a ministryně zahraničí. Také budu pevná ve svých názorech a principech. (K1.2.1) Bude mi ctí získat Vaši podporu v nadcházejících primárkách a doufám, že budu mít tu čest Vám sloužit jako prezidentka.“⁸⁵

RUBIO: „Děkuji vám za pozvání. Víte, za poslední měsíce se toho mnoho událo. Ještě pár měsíců zpět nás tu na pódiu stálo 15 nebo 11 a kandidátů teď je nás už méně a každý hlas se počítá. A je před námi velké rozhodnutí, nejen o budoucnosti Ameriky, ale také o identitě naší strany a celého konzervativního hnutí. Už není čas na hry. Víím, měli jste odlišné preference, ale nyní je čas je zúžit. Žádám Vás o podporu, běžte na mou stránku a přidejte se k nám, marcorubio.com, abychom mohli skončit s pošetilostí a potrhlostí a znovu si osvojit vše, co reprezentuje Ameriku a Republikánskou stranu, nositele konzervativních hodnot.“⁸⁶ (K1.2.2)

Jak vidno, stejný prostor využila Hillary Clintonová k vyjádření 4 důvodů, proč by ji voliči měli ve volbě upřednostnit. První 3 souvisí s politikami a jasně vyjadřuje, v jakých sférách je potřeba odstranit určité bariéry. Na závěr pak vyjmenovává svoje zkušenosti ve

⁸⁵ Hillary Clintonová při debatě Miami, Florida.

⁸⁶ Marco Rubio při debatě v Houstonu, Texas.

funkci, které jsou žádoucí pro „sjednocení národa“. Zatímco Marco Rubio v celé pasáži vyjádřil jen jednu koherentní myšlenku. Apeluje na voliče, že právě on je tím správným nositelem konzervativních hodnot.

K těmto rozdílům ovšem dochází pouze ve specifických momentech, kdy mohou kandidáti volně stanovovat své cíle. Zpravidla se jedná o začátky a konce debat. Výsledné zkreslení tedy není signifikantní.

3.2 Výsledky analýzy

3.2.1 Kampaň 2016 z historické perspektivy

Výsledky analýzy debat Demokratické strany ukazuje příloha č. 1. Lze tedy na základě těchto zjištění považovat Demokratickou primární kampaň za *divisive*? Nejprve přihlédneme k datům z meta-analýzy Williama L. Benoita. V souhrnu všech sdělení s funkcí útoků či sebechvál z primárních prezidentských debat ($n=36659$) byl sledovaný poměr mezi funkcemi sebechvály a útoků 69 % a 31 %.⁸⁷ Z tohoto porovnání se tón kampaně 2016 jeví jako lehce podprůměrně negativní. Nicméně v těchto datech dochází k inflaci útoků cílených na ostatní kandidáty téže strany s útoky na jiné aktéry. Pro závěr této práce tedy nejsou vhodná.

Ve formě umožňující rozlišit cíl útoku jsou data publikována v knize *The Primary Decision*⁸⁸, *Campaign '96*⁸⁹ a v článcích o debatách z cyklů 2008⁹⁰ a 2012⁹¹. Příloha č. 4 data z těchto zdrojů kompiluje. Z dat byla vyňata jen kategorie útoků na jiné aktéry než kandidáty téže strany. I vzhledem k tomu, že objem dat z kampaní 2008 a 2012 je k ostatním nepoměrně vyšší, byl vypočítán procentuální podíl funkce útoků v jednotlivých kampaních a těch následně vypočten medián.

V tomto světle se Demokratická kampaň jeví jako značně *divisive*, srovnatelná s Republikánskou kampaní z roku 2000 a Demokratickou kampaní roku 1984. Porovnání

⁸⁷ William L. Benoit, “Meta-Analysis Of Research On The Functional Theory Of Political Campaign Discourse”, *Speaker & Gavel* 54, no. 1 (2017): 18.

⁸⁸ William L. Benoit, ed., *The Primary Decision: A Functional Analysis Of Debates In Presidential Primaries*, online, (Praeger, 2002), 116. vybraný debaty od 48 do 2000

⁸⁹ William L. Benoit, *Campaign '96: A Functional Analysis Of Acclaiming, Attacking, And Defending*, (Westport: Praeger, 1998).

⁹⁰ William L. Benoit, Jayne R. Henson, and Leigh Anne Sudbrock, “A Functional Analysis Of 2008 U.s. Presidential Primary Debates”, online, *Argumentation* 48, no. 2 (2011): 97-110.

⁹¹ Mark Glantz, William L. Benoit, and David Airne, “A Functional Analysis Of 2012 U.s. Presidential Primary Debates”, online, *Argumentation* 49, no. 4 (2013): 275-285.

se soubojem Johna McCaina a Geoge W. Bushe by ovšem bylo zavádějící, neboť mnou analyzované debaty se uskutečnily v samém závěru kampaně, zatímco debaty analyzované v této kampani se konaly výhradně na jejím počátku. Téměř polovina útoků byla navíc vyřčena třetím kandidátem – Alanem Keyesem. Ostatní debaty byly vybrány napříč kampaněmi.⁹²

Ač tyto data umožňují na primární kampaně 2016 nahlížet z historického perspektivy, závěry o míře *divisiveness* mohou být zkreslené. Problémem je, že v nich analyzované debaty byly vybrány, jak pravil jeden recenzent, značně nahodile.⁹³ Či mírněji řečeno při výběru nebyl brán v potaz rozlišení jednotlivých fází kampaně (viditelná/neviditelná). Lze z nich tedy vyvodit dva vylučující se závěry. Buď se obecně může negativita s průběhem kampaní zvyšovat – v tom případě by se jevila kampaň 2016 jako průměrná, či zůstává beze změny (respektive pokud by se takový trend nepotvrdil v signifikantním počtu kampaní) – v takovém případě by se toto srovnání dalo brát za přiměřené. K definitivnímu zodpovězení této otázky je ovšem třeba dalšího výzkumu. Historický kontext ovšem není jedinou možností, jak měřit *divisiveness*.

3.2.2 Relativní *divisiveness*

Podobně jako tomu bylo u jiných studií o hypotéze *divisiveness*⁹⁴, dává smysl o tomto konceptu uvažovat relativně – komparací stavu u obou stran. Neexistuje totiž žádná hranice, od které by se kampaň z ničeho nic stala *divisive*. Respektive, lze ji stanovit, nicméně každá taková hranice bude arbitrární.⁹⁵ Pomocí porovnání zjistíme, která ze stran měla kampaň více *divisive*.

Proto byla rovněž provedena analýza 3 posledních Republikánských debat. Výsledky této analýzy znázorňuje příloha č. 2. Na první pohled je zřejmé, že Republikánská strana měla značně negativnější primární volby než Demokratická strana.

Abychom se v tomto soudu neunáhlili, je třeba ještě vzít v potaz i cíl útoků. Pokud by velká část útoků nebyla mířena na nominanta strany, nebylo by důvodů se domnívat, proč by taková strana měla mít větší obtíže v samotné prezidentské volbě. Donald Trump

⁹² William L. Benoit, ed., *The Primary Decision: A Functional Analysis Of Debates In Presidential Primaries*, 100; 50-51;

William L. Benoit, *Campaign '96: A Functional Analysis Of Acclaiming, Attacking, And Defending*, 41-44.

⁹³ Emmett H. Buell, "The Primary Decision: A Functional Analysis Of Debates In Presidential Primaries", online, *Presidential Studies Quarterly* 34, no. 1 (2004): 184-186, doi:10.1111/j.0360-4918.2004.043_10.x.

⁹⁴ Viz kapitola 1.2.2.

⁹⁵ Viz hranice 60% v kapitole 1.2.2.

byl v republikánských debatách cílem útoku v 131 případech, zatímco Hillary Clintonová ve stejném počtu debat pouze v 78 případech. Z těchto uvážení vyplývá, že Republikánská strana prošla výrazně negativnějšími primárními volbami. V historickém srovnání se pak jedná o suverénně nejvíce *divisive* primární volby.

3.2.3 Témata sváru v demokratických debatách 2016

V debatách demokratické kampaně byly rovněž analyzována témata sváru. Svár byl identifikován pomocí výskytu funkce útoku. Následující odstavce nerozebírají každý jednotlivý detail či rozdíl v programech obou kandidátů. Místo toho využívám předpokladu, že kandidáti a jejich týmy jsou si nejlépe vědomi rozdílů v pozicích obou kandidátů a rozhodnou se zdůraznit jen taková, u kterých mají možnost získat pro svého kandidáta výhodu. Respektive ty rozdíly, které budou pravděpodobně pro voliče významné a zároveň zobrazují svého kandidáta v lepším světle než protikandidáta.

V debatě v New Hampshire častěji útočila Hillary Clintonová. Mnohokrát zdůraznila, že Sandersem navrhované plány nejsou realistické a že „slibuje co nemůže splnit“. Konkrétně kritizovala Sandersův plán ve zdravotnictví, který byl podle ní chybou, jež by zemi uvrhla kontroverzní diskuze s republikány. Také ztrhala některá Sandersova hlasování v kongresu: opakovaně prý hlasoval proti tzv. Bradyho zákonu⁹⁶; hlasoval proti reformě imigrace v roce 2007; a v roce 2000 pro deregulaci finančních trhů se swapy a deriváty. V neposlední řadě zmínila konsternaci *think tanků* o Sandersově zahraniční politice a vyčetla mu nedostatek zkušeností v téže oblasti slovy, že „musí být připraven od prvního dne“.

Sanders nejčastěji kontroval kritikou financování volební kampaně Clintonové. Mnohokrát vytýkal, že za ní stojí super-PAC⁹⁷, zájmové skupiny velkých korporací a establishment. Z předchozích činů konkrétně zmínil podporu invaze Iráku. Kritizoval také její ignorování tématu reformy financování volebních kampaní a volitelnost poukazem na

⁹⁶ Tento zákon včetně dodatků reguluje držení zbraní.

Viz Linda Qui, “Did Bernie Sanders Vote Against Background Checks And Waiting Periods For Gun Purchases?”, online, *Politifact*, <https://www.politifact.com/truth-o-meter/statements/2015/jul/10/generation-forward-pac/did-bernie-sanders-vote-against-background-checks-/>.

⁹⁷ PAC v překladu znamená *komise pro politickou akci*. Tyto organizace zprostředkovávají financování kampaní kandidátů. Super-PAC naproti tomu nesmí s žádnou kampaní komunikovat přímo, nicméně dle zákona může na podporu kandidátů oproti PAC vynaložit libovolné množství prostředků. Viz Nelson W. Polsby and Aaron Wildawsky, *Presidential Elections : Strategies And Structures Of American Politics*, 40-43.

průzkumy veřejného mínění o hypotetickém souboji Trumpa a Clintonové. Konečně nesouhlasil s její politickou metodou vyjednávání s republikány poukazem na to, že „s Mitchem McConellem se nelze domluvit“.

V debatě v Michiganu Sanders opět nejvíce kritizoval financování kampaně oponentky, projevy pro „wall street“ s vysokým honorářem a podporu od establishmentu. Podstatná část kritické výměny mezi oběma kandidáty byla věnována finanční pomoci automobilovému průmyslu z roku 2008, který Sanders nepodpořil, zatímco Clintonová ano. Sanders interpretoval tento akt jako subvence pro „korporátní Ameriku z peněz daňových poplatníků. Clintonová na druhou jako způsob záchrany mnoha pracovních míst. Ve stejných souvislostech bylo vzneseno i téma Exportní-importní Banky. Dále Sanders kritizoval oponentčinu obecnou podporu pro dohody o volném obchodu, oponenturu reformě sociálního systému z roku 1996. Kritickou zmínku obdrželo také vyjádření Clintonové o podpoře k principu trestu smrti. Clintonová, kromě kritiky v rámci zmíněných ekonomických témat, přirovnala pozici Sanderse ohledně regulace, prodeje a užívání střelných zbraní k pozici NRA⁹⁸.

V debatě na Floridě byly opět přítomné nám již známé sváry u témat establishment, podpora automobilového průmyslu a Exportní-Importní Banka. V porovnání s ostatními debatami si vysloužila velkou pozornost problematika imigrace. Clintonová opět připomněla Sandersovo hlasování proti imigrační reformě roku 2007. Dále jmenovala jeho spolupráci s *hardline* republikány, jež umožnila časově neomezené zadržení imigrantů a podporu „Minutemanům“⁹⁹. Opačným směrem byla kritizována aktivita Clintonové v New Yorku, kde prý lobovala pro to, aby imigranti nebyli způsobilí k získání řidičského oprávnění. Dle Sanderse také podporovala vyhoštění nezdokumentovaných dětí z Hondurasu v roce 2014. Sanders Clintonové vytýkal nedostatky v její ekologické politice. Jmenovitě předchozí podporu frakování a absenci uhlíkové daně v jejích návrzích.

Nejvíce vyostřenou byla debata v New Yorku. Sanders využil ke kritice následující témata: podpora války v Iráku, podpora smluv volného obchodu, financování kampaně, absence uhlíkové daně v politickém programu a podporu frakování. Sanders zmínil také

⁹⁸ NRA – Národní střelecká asociace. Konzervativní zájmová skupina pro podporu práva na držení střelných zbraní

⁹⁹ K tématu viz Louis Jacobson, “Hillary Clinton Says Bernie Sanders Supported Minutemen, Indefinite Detention For The Undocumented”, online, *Politifact*, <https://www.politifact.com/truth-o-meter/statements/2016/mar/10/hillary-clinton/hillary-clinton-says-bernie-sanders-supported-minu/> (staženo 28.6. 2018).

zvýšení minimální mzdy pouze na 12 dolarů; Clintonovou dříve používaný výraz ‚Super predátor‘¹⁰⁰; její politickou metodu kritizoval jako inkrementalistickou; že v ve svém zahraničním programu nezmiňuje situaci Palestinců a konečně ji nařkl, že nepodporuje všeobecné zdravotní pojištění. Clintonová poukázala opět na Sandersovo hlasování pro Bradyho zákon; závazek pro NRA ohledně neprosazování čekacích lhůt při pořizování střelné zbraně; hlasování pro deregulaci swapů a derivátů. Kritizovala také nezveřejnění daňových přiznání ze všech období. Vytýkala znovu konkurentův nedostatek zkušeností v zahraniční politice a popisovala Sandersovy návrhy jako na regulaci finančních trhů a reformu zdravotnictví jako zjednodušující, respektive nerealizovatelné.

Pro podání analytičtějšího pohledu byly učiněny následující kroky. Identifikováno bylo sedm opakujících se témat sváru. Konkrétně ze strany Sanderse jimi byl establishment, ekonomika, ekologie a zahraniční politika. Ze strany Clintonové kontrola prodeje a držení zbraní, imigrace a výtky směřující na nesplnitelnost Sandersových slibů. Pro každé z těchto témat bylo vybráno několik klíčových slov. Například u tématu establishment to byla slova „establishment“, „money interest“, „speech“ a „supec-PAC“. V korpusu obohaceném o debatu v Milwaukee (první debata za účasti pouze těchto dvou kandidátů) pak bylo provedeno lexikální hledání v programu MAXQDA a každý odstavec s výskytem kteréhokoli z těchto slov a s funkcí útoku byl nově okódován. Příloha č. 3 vyjmenovává příslušná klíčová slova. Příloha č. 5 pak celkové výsledky.

Závěr

Tato práce zkoumala Demokratickou primární kampaň z perspektivy hypotézy o *divisiveness*. Byly zodpovězeny dvě výzkumné otázky: „Byla Demokratická kampaň 2016 *divisive*?“ a „Jakých témat se týkaly spory mezi kandidáty?“. Obě otázky byly zodpovězeny pomocí metody Obsahové analýzy televizních debat.

Na první otázku nabízí práce odpověď ze dvou perspektiv. Z historického hlediska lze označit Demokratickou kampaň 2016 s 24 % funkce útoku jako značně *divisive*. Tento soud je nutné prezentovat s jistými výhradami, neboť výzkum poskytující referenčních

¹⁰⁰ K tématu viz Allison Graves, „Did Hillary Clinton Call African-American Youth 'superpredators?'“, online, *Politifact*, <https://www.politifact.com/truth-o-meter/statements/2016/aug/28/reince-priebus/did-hillary-clinton-call-african-american-youth-su/> (staženo 28.6. 2018).

data se na rozdíl od výzkumu v této práci nesoustředil na závěr kampaní. Další výzkum, zkoumající rozložení negativních sdělení v rámci primární kampaně, jinými slovy, zdali mají kandidáti s průběhem nerozhodných voleb tendenci na sebe více útočit, by mohl tuto otázku vyjasnit. Druhá perspektiva hledí na *divisiveness* v kontextu kampaní obou amerických politických stran. V tomto případě práce jasně dokazuje, že Republikánská strana měla v roce 2016 kampaň více *divisive*. A sice podíl negativních vyjádření mezi kandidáty byl i z historického hlediska ojedinělý.

Pomocí analýzy bylo identifikováno 7 hlavních témat sváru. Sanders kritizoval Clintonovou nejčastěji jako součást establishmentu; zpochybňoval některé její pohledy na zahraniční politiku (nedostatečná podpora Palestincům); vytýkal jí nedostatečně tvrdou ekologickou politiku (podpora frakování a nevyužití uhlíkové daně; v ekonomické politice kritizoval navrhované zvýšení federální minimální mzdy jen na 12 dolarů, politiku dohod o volném obchodu a finanční pomoc automobilovému průmyslu. Clintonová opakovaně poukazovala na nerealističnost Sandersových plánů (zdravotnictví, zahraniční politika, ekonomická politika, bankovní regulace, vzdělávání); dále dřívější hlasování příznivé pro zbrojní lobby a některé kroky v oblasti postupu proti imigrantům. Celkově vzato nebyly nalezené sváry substanciální z hlediska konkrétních politických návrhů. Dalo by se říci, že opravdu došlo k zveličení vnitrostranických ideologických rozdílů, jenž jsou v širším politickém kontextu marginální.

Kromě zodpovězení výzkumných otázek přispěla práce i v jiných ohledech. Zprvé jasně poukazuje na problematičnost operacionalizace konceptu *divisiveness* v dosavadní literatuře. Dle této operacionalizace se primární kampaně obou stran jeví stejnoměrně *divisive*. Kvalitativní analýza v této práci ovšem prokázala, že podobná *competitiveness* (přítomnost více než jednoho kandidáta s šancí na zisk nominace) v obou stranách nemusí nutně znamenat stejně „tvrdý“ boj. Je možné, že pokud by tato inovace byla přijata v empirických studiích, mohly by přinést věrohodnější výsledky. Za druhé, díky dodržení analytických postupů funkční teorie politického diskurzu, představují detailní výsledky této práce další přírůstek k této literatuře.

Další výzkum by se mohl soustředit na četnost výskytu útoků v rámci jednotlivých fází primárních kampaní. Další výzkum by také mohl ověřit, zdali útoky z primárních kampaní opravdu poskytují „rétorickou municí“ pro všeobecné volby. Tedy porovnat témata kritiky mířené na nominanta z primární kampaně s těmi z kampaně před všeobecnými volbami.

Summary

This paper investigated the Democratic primary elections 2016 from the perspective of divisiveness. Through content analysis of selected democratic and republican primary debates, two research questions were answered. Those go as follow: „Were Democratic primary elections 2016 divisive?“ „What were the main topics of contention?“.

The paper offers two perspectives on answering the former question. Firstly, from historical outlook, with 24 % of debate messages being negative, it ranks among the more divisive elections studied to date. However, this statement is of somewhat limited validity as a result of the corpus selection. More specifically, a generated hypothesis, whether candidates tend to attack more aggressively in latter stages of the campaign is neither confirmed nor disproved. Following previous studies on divisiveness, the campaigns of both major parties were relativized. This unveiled, that the Republican party had a significantly more divide primary election cycle the Democratic counterpart.

Seven main topics of contention were indentified. Senator Sanders portrayed secretary Clinton mainly as a member of the establishment; disputed some of her foreing policy views (unsufficient support for the Palestinians); reprehended her support for fracking and lack of support for carbon tax; in economic policy criticized increasing the minimum wage merely to 12 Dollars and likewise dissaproved of the auto industry bailout and finally criticized Clinton’s support for trade agreements. Secretary Clinton repeatedly regarded Senator’s plans in all policy fields as unrealistic; criticized Sanders’s voting record in gun control; and also finally criticized his voting record in immigration. Overall, most of the attacks lacked substance. In instances where candidates proposed substatively different plans, one could argue that those differences were in larger context marginal.

Apart from answering it’s research questions, the paper makes a contribution in other regards aswell. First and foremost, it points out the problematic nature of operationalization of divisiveness solely as margin of vote share. Both Democrocratic and Republican campaigns having comparable vote margin (in this work conceptualized as competetivness) were shown to have large difference in negativity, which is generally understood as main component of divisiveness. Future empirical studies on the divisiveness hypothesis should take this into consideration.

Further research can examine wherether negative tone of the campaign increases in

the later stages of the elections. Another avenue for research lies in studying of how and whether the attacks used in primary campaigns align with those in general campaign. In other words, whether the „rhetorical munition“ actually gets shot.

Použitá literatura

Oborné knihy

Benoit, William L. *Bush Versus Kerry : A Functional Analysis Of Campaign 2004*, New York: Lang, 2007.

Benoit, William L. *Campaign '96 : A Functional Analysis Of Acclaiming, Attacking, And Defending*, Westport: Praeger, 1998.

Benoit, William L. *Political Election Debates: Informing Voters About Policy And Character*. Online, Lanham: Lexington Books, 2014.

Benoit, William L., ed. *The Primary Decision: A Functional Analysis Of Debates In Presidential Primaries*. Online, Praeger, 2002.

Buell, Emmett H., and Lee Sigelman. *Attack Politics : Negativity In Presidential Campaigns Since 1960*, Lawrence: University Press of Kansas, 2008.

Drulák, Petr. *Jak Zkoumat Politiku: Kvalitativní Metodologie V Politologii A Mezinárodních Vztazích*, Praha: Portál, 2008.

Hájek, Martin. *Čtenář A Stroj: Vybrané Metody Sociálněvědní Analýzy Textů*. Studie, Praha: Sociologické nakladatelství, 2014.

Charmaz, Kathy. "Grounded Theory And Theoretical Coding". In *The Sage Handbook Of Qualitative Data Analysis*, Uwe Blick 153-186, Los Angeles: Sage, 2014.

Kamarck, Elaine Ciulla. *Primary Politics: How Presidential Candidates Have Shaped The Modern Nominating System*. Online, Washington D.C.: Brookings Institution Press, 2009.

Krejčí, Miloš. *Jak Se "dělá" Prezident Spojených Států Amerických*. 1st ed, Praha: Mladá Fronta, 2009.

Mark, David. *Going Dirty The Art Of Negative Campaigning*. 2nd ed, Lanham: Rowman & Littlefield, 2009.

Mayer, William G. "How Parties Nominate Presidents". In *Oxford Handbook Of American Political Parties And Interest Groups*, 255-279, Oxford: Oxford university press, 2010.

Norrander, Barbara. *The Imperfect Primary : Oddities, Biases, And Strengths Of Us Presidential Nomination Politics*. 1st ed, New York: Routledge, 2010.

Polsby, Nelson W., and Aaron Wildawsky. *Presidential Elections : Strategies And Structures Of American Politics*. 12 ed, Plymouth: Rowman & Littlefield, 2016.

Schreier, Margit. "Qualitative Content Analysis". In *The Sage Handbook Of Qualitative Data Analysis*, 170-184, Los Angeles: Sage, 2014.

Wayne, Stephen J. *The Road To The White House 2012: The Politics Of Presidential Elections*, Boston: Wadsworth, 2012.

Odborné články

Atkeson, Lonna Rae. "Divisive Primaries And General Election Outcomes: Another Look At Presidential Campaigns". Online. *American Journal Of Political Science* 42, no. 1 (1998): 256-271. doi:10.2307/2991755.

Bawn, Kathleen, John Zaller, Martin Cohen, David Karol, Seth Masket, and Hans Noel. "A Theory Of Political Parties: Groups, Policy Demands And Nominations In American Politics". Online. *Perspectives On Politics* 10, no. 3 (2012): 571-597.

Benoit, William L. "Meta-Analysis Of Research On The Functional Theory Of Political Campaign

Discourse”. *Speaker & Gavel* 54, no. 1 (2017): 7-50.

Benoit, William L., Jayne R. Henson, and Leigh Anne Sudbrock. “A Functional Analysis Of 2008 U.s. Presidential Primary Debates”. Online. *Argumentation* 48, no. 2 (2011): 97-110.

Born, Richard. “The Influence Of House Primary Election Divisiveness On General Election Margins, 1962-76”. Online. *The Journal Of Politics* 43, no. 3 (1981): 640-661.

Buell, Emmett H. “The Primary Decision: A Functional Analysis Of Debates In Presidential Primaries”. Online. *Presidential Studies Quarterly* 34, no. 1 (2004): 184-186. doi:10.1111/j.0360-4918.2004.043_10.x.

Glantz, Mark, William L. Benoit, and David Airne. “A Functional Analysis Of 2012 U.s. Presidential Primary Debates”. Online. *Argumentation* 49, no. 4 (2013): 275-285.

Gurian, Paul-Henri, Nathan Burroughs, Lonna Atkeson, Damon Cann, and Audrey Haynes. “National Party Division And Divisive State Primaries In U.s. Presidential Elections, 1948-2012”. Online. *Political Behavior* 38, no. 3 (2016): 689-711. doi:10.1007/s11109-016-9332-1.

Hogan, Robert E. “The Effects Of Primary Divisiveness On General Election Outcomes In State Legislative Elections”. Online. *American Politics Research* 31, no. 1 (2003): 27-47.

Hrbková, L., and J. Zagrapan. “Slovak Political Debates: Functional Theory In A Multi-Party System”. Online. *European Journal Of Communication* 29, no. 6 (2014): 735 - 744. doi:10.1177/0267323114544864.

Jewitt, Caitlin E., and Sarah A. Treul. “Competitive Primaries And Party Division In Congressional Elections”. Online. *Electoral Studies* 35 (2014): 140-149. doi:10.1016/j.electstud.2014.05.006.

Johnson, Gregg B. “Divisive Primaries And Incumbent General Election Performance: Prospects And Costs In Us House Races”. Online. *American Politics Research* 38, no. 5 (2010): 931-955.

Kenney, Patrick J., and Tom W. Rice. “The Relationship Between Divisive Primaries And General Election Outcomes”. Online. *American Journal Of Political Science* 31, no. 1 (1987): 31-44. doi:10.2307/2111323.

Lazarus, Jeffrey. “Unintended Consequences: Anticipation Of General Election Outcomes And Primary Election Divisiveness”. Online. *Legislative Studies Quarterly* 30, no. 3 (2005): 435-461.

Lengle, James I., Diana Owen, and Molly W. Sonner. “Divisive Nominating Mechanisms And Democratic Party Electoral Prospects”. Online. *The Journal Of Politics* 57, no. 2 (1995): 370-383.

Norrander, B., and J. Wendland. “Open Versus Closed Primaries And The Ideological Composition Of Presidential Primary Electorates”. Online. *Electoral Studies* 42 (2016): 229 - 236. doi:10.1016/j.electstud.2016.03.003.

Sokhey, Anand E., and Todd Makse. “Revisiting The Divisive Primary Hypothesis: 2008 And The Clinton-Obama Nomination Battle”. Online. *American Politics Research* 38, no. 2 (2010): 233-265.

Ware, Alan. “divisive' Primaries: The Important Questions”. Online. *British Journal Of Political Science* 9, no. 3 (1979): 381-384.

Wichowsky, Amber. “Narrow Victories And Hard Games: Revisiting The Primary Divisiveness Hypothesis”. Online. *American Politics Research* 38, no. 6 (2010): 1052-1071.

Ostatní

Benoit, William L. *Functional Analysis Of Political Discourse: Codebook*.

Desilver, Drew. “Turnout Was High In The 2016 Primary Season, But Just Short Of 2008 Record”. Online. *Pew Research Center*, 2016. <http://www.pewresearch.org/fact-tank/2016/06/10/turnout-was-high-in-the-2016-primary-season-but-just-short-of-2008-record/>.

Gore, D'Angelo. "Caucus Vs. Primary". Online. *Factcheck.org*, 2008.

<https://www.factcheck.org/2008/04/caucus-vs-primary/> (staženo 28.6. 2018).

Graves, Allison. "Did Hillary Clinton Call African-American Youth 'superpredators?'".

Online. *Politifact*. <https://www.politifact.com/truth-o-meter/statements/2016/aug/28/reince-priebus/did-hillary-clinton-call-african-american-youth-su/> (staženo 28.6. 2018).

Jacobson, Louis. "Hillary Clinton Says Bernie Sanders Supported Minutemen, Indefinite Detention For The Undocumented". Online. *Politifact*. <https://www.politifact.com/truth-o-meter/statements/2016/mar/10/hillary-clinton/hillary-clinton-says-bernie-sanders-supported-minu/> (staženo 28.6. 2018).

Leamon, Eillen J., and Jason Bucelato, eds. *Federal Elections 2016: Election Results For The U.s. President, The U.s. Senate And The U.s. House Of Representatives*, Federal Election commision, 2017. <https://www.fec.gov/updates/election-results-publication-now-available-2018/> (staženo 28.6. 2018).

Peters, Gerhard. "Voter Turnout In Presidential Elections: 1828 - 2012". Online. *The American Presidency Project*. <http://www.presidency.ucsb.edu/data/turnout.php> (staženo 28.6. 2018).

Qui, Linda. "Did Bernie Sanders Vote Against Background Checks And Waiting Periods For Gun Purchases?". Online. *Politifact*. <https://www.politifact.com/truth-o-meter/statements/2015/jul/10/generation-forward-pac/did-bernie-sanders-vote-against-background-checks-/> (staženo 28.6. 2018).

Debaty

Woolley, John T., and Gerhard Peters. "Presidential Debates". Online. *The American Presidency Project*, Santa Barbara: University of California. <http://www.presidency.ucsb.edu/debates.php> (staženo 28.6. 2018).

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
Jméno:	Jan Udržal
E-mail:	judrzal@gmail.com
Studijní obor:	Mezinárodní teritoriální studia
Semestr a školní rok zahájení práce:	LS 2015/2016
Semestr a školní rok ukončení práce:	ZS 2016/2017
Vedoucí bakalářského semináře:	doc. PhDr. Michal Kubát Ph.D.
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Mgr. Francis Raška Ph.D.
Název práce:	Sanders a Clintonová. Prezidentské primárky 2016
Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek):	Primární volby v USA jsou od nominačních procesů v jiných systémech odlišné tím, že jsou mnohem šířeji sledovány a angažuje se v nich více voličů. Proto jsou tématem hodným analýzy. Má práce bude specificky analyzovat primární volby Demokratické strany s hlediska divisiveness. Hypotéza o divisiveness nadnáší, že strana s divisive primárkami má menší šance na úspěch ve všeobecné volbě. Za cíl si práce klade zodpovědět otázku, zdali Demokratické primárky 2016 lze označit za divisive a dále v jakých tématech se názory obou kandidátů lišily.
Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):	V první řadě byla změněna metoda práce - z původní diskurzivní analýzy na analýzu obsahovou. Za druhé byly analyzovány i primární volby Republikánské strany, neboť se ukázalo, že divisiveness je nutno chápat ve vztahu voleb obou hlavních stran.
Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):	1. Úvod 2. Nominační proces v USA 3. Metodologie 4. Analytická část 5. Závěr
Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů):	Kamarck, Elaine Ciulla. Primary Politics: How Presidential Candidates Have Shaped The Modern Nominating System. Online, Washington D.C.: Brookings Institution Press, 2009. Krejčí, Miloš. Jak Se "dělá" Prezident Spojených Států Amerických. 1st ed, Praha: Mladá Fronta, 2009. Mayer, William G. "How Parties Nominate Presidents". In Oxford Handbook Of American Political Parties And Interest Groups, 255-279, Oxford: Oxford university press, 2010. Norrander, Barbara. The Imperfect Primary : Oddities, Biases, And Strengths Of Us Presidential Nomination Politics. 1st ed, New York: Routledge, 2010. Polsby, Nelson W., and Aaron Wildawsky. Presidential Elections : Strategies And Structures Of American Politics. 12 ed, Plymouth: Rowman & Littlefield, 2016. Wayne, Stephen J. The Road To The White House 2012: The Politics Of Presidential Elections, Boston: Wadsworth, 2012. Gurian, Paul-Henri, Nathan Burroughs, Lonna Atkeson, Damon Cann, and Audrey Haynes. "National Party Division And Divisive State Primaries In U.s. Presidential Elections, 1948-2012". Online. Political Behavior 38, no. 3 (2016): 689-711. doi:10.1007/s11109-016-9332-1. Hogan, Robert E. "The Effects Of Primary Divisiveness On General Election Outcomes In State Legislative Elections". Online. American Politics Research 31, no. 1 (2003): 27-47.

Jewitt, Caitlin E., and Sarah A. Treul. "Competitive Primaries And Party Division In Congressional Elections". Online. *Electoral Studies* 35 (2014): 140-149. doi:10.1016/j.electstud.2014.05.006.

Johnson, Gregg B. "Divisive Primaries And Incumbent General Election Performance: Prospects And Costs In Us House Races". Online. *American Politics Research* 38, no. 5 (2010): 931-955.

Kenney, Patrick J., and Tom W. Rice. "The Relationship Between Divisive Primaries And General Election Outcomes". Online. *American Journal Of Political Science* 31, no. 1 (1987): 31-44. doi:10.2307/2111323.

Lazarus, Jeffrey. "Unintended Consequences: Anticipation Of General Election Outcomes And Primary Election Divisiveness". Online. *Legislative Studies Quarterly* 30, no. 3 (2005): 435-461.

Lengle, James I., Diana Owen, and Molly W. Sonner. "Divisive Nominating Mechanisms And Democratic Party Electoral Prospects". Online. *The Journal Of Politics* 57, no. 2 (1995): 370-383.

Podpis studenta a datum

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		

Seznam příloh

Příloha č. 1: Tabulka poměru funkcí v demokratických debatách (tabulka)

Příloha č. 2: Tabulka poměru funkcí v republikánských debatách (tabulka)

Příloha č. 3: Tabulka témat sváru s klíčovými slovy (tabulka)

Příloha č. 4: Tabulka kompilující poměry útoků z minulých kampaní (tabulka)

Příloha č. 5: Tabulka s přehledem výskytu klíčových slov k tématům demokratických debat (tabulka)

Příloha č. 6: Tabulka s přehledem výskytu kódovacích kategorií v demokratických debatách (tabulka)

Příloha č. 7: Tabulka s přehledem výskytu kódovacích kategorií v republikánských debatách (tabulka)

Přílohy

Příloha č. 1

Demokratické debaty	Sebechvála	Útoky	Obrany
4. 2. 2016 Durham	101	34	20
6. 3. 2016 Flint	120	32	18
9. 3. 2016 Miami	110	35	18
14. 4. 2016 New York	134	67	10
Celkem	465	168	66
	67 %	24 %	9 %

Zdroj: autor

Příloha č. 2

Republikánské debaty	Sebechvála	Útoky	Obrany
25. 2. 2016 Houston	132	98	26
3. 3. 2016 Detroit	138	36	11
10. 3. 2016 Miami	101	61	18
Celkem	371	195	55
	60 %	31 %	9 %

Zdroj: autor

Příloha č. 3

Téma	Cíl	Klíčová slova
Imigrace	Sanders	Kennedy act, minutemen, detention
Nerealistické plány	Sanders	Unrealistic, contentious, budget, promises, don't add up
Kontrola zbraní	Sanders	Gun control, Brady Bill, Charleston loophole, NRA
Zahraniční politika	Clinton	Iraq, Palestinians, Regime change
Ekonomika	Clinton	minimum wage, trade agreement, bailout, export-import bankm, trade policy
Ekologie	Clinton	fracking, fossil fuel, carbon tax
Establishment	Clinton	money interest, PAC, establishment, speech

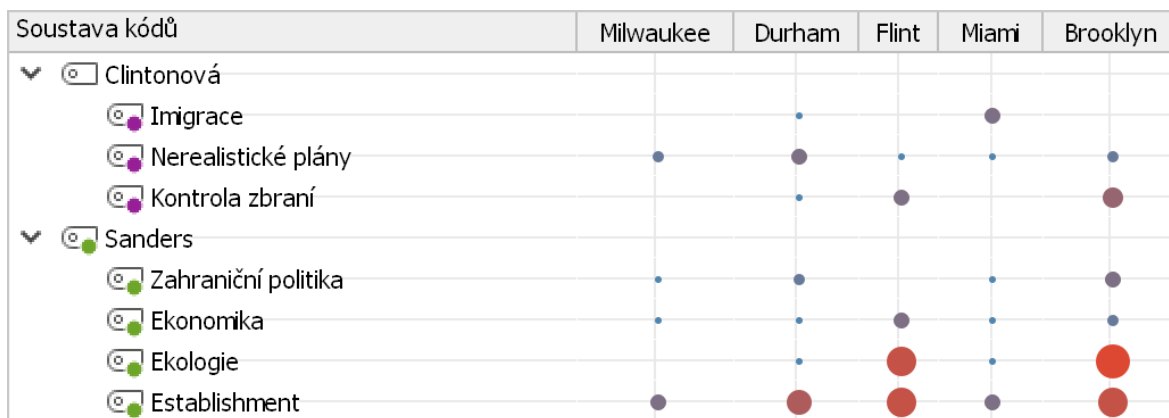
Zdroj: autor

Příloha č. 4

Kampaň	Sebechvála	Útoky	Obrany	Podíl útoků
2012 Rep.	3527	294	141	7,40 %
2008 Dem.	5085	690	419	11 %
2008 Rep.	3872	590	413	12 %
2000 Rep.	758	190	37	19,20 %
2000 Dem.	547	77	36	11,70 %
1996 Rep.	584	232	76	26,00 %
1992 Dem.	814	102	38	10,70 %
1988 Rep.	425	90	3	17,40 %
1988 Dem.	534	35	25	6,00 %
1984 Dem.	349	126	41	24,40 %
Medián	-	-	-	11,90 %

Zdroj: kompilace dat z děl citovaných v textu (str. 28)

Příloha č. 5

Zdroj: autor

Příloha č. 6

Kód	K1.1.1	K1.1.2	K1.1.3	K1.2.1	K1.2.2	K1.2.3	K2.1.1	K2.1.2	K2.1.3	K2.2.1	K2.2.2	K2.2.3	K3
Sanders	27	43	76	8	48	19	24	10	9	2	4	43	29
Clintonová	29	58	89	20	30	18	22	12	4	5	2	31	37

Zdroj: autor

Příloha č. 7

Kód	K1.1.1	K1.1.2	K1.1.3	K1.2.1	K1.2.2	K1.2.3	K2.1.1	K2.1.2	K2.1.3	K2.2.1	K2.2.2	K2.2.3	K3
Trump	1	14	37	28	9	12	4	1	2	19	0	28	36
Cruz	10	26	32	8	4	7	6	3	19	10	2	41	5
Rubio	5	14	27	2	9	6	1	3	10	9	2	32	3
Casich	23	27	20	12	17	4	0	0	0	0	3	0	0
Carson	0	7	2	0	6	2	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: autor